

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

S. Sayısı : 391

5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanunu ile Bu Kanuna Ek 1239, 1425 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/731)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md.

18/101-1898/02434

20.12.1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 19.12.1985 tarihinde kararlaştırılan «5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Bu Kanuna Ek 1101, 1239, 1425 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Çağımızın, sosyal güvenlik ve sosyal refah anlayışının bugün ulaştığı düzey kuşkusuz geçen çağın klasik anlayışının çok ötesindedir.

Bugün, dünya devletlerinin ikili veya daha fazla iş gücü ve sosyal güvenlik anlaşmaları yapmak suretiyle çalışma ve sosyal güvenliğin uygulama alanını genişletmiş olmaları, sosyal güvenlik sistemlerini yönlendirmekte en etkin rol oynayan sosyal politikaya birtakım yeni özellikler kazandırmış olup, sosyal güvenlik anlayışı hem grupların hemde fertlerin her türlü ihtiyaçlarını karşılayabilme yönünde gelişmeler kaydetmiştir.

Bu düşünceden hareketle, ülkemizin sosyal ve ekonomik gelişmelerine uygun olarak ve emekliliğin ülkemiz gerçeklerine cevap verecek şekilde gelişmesini teminen 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa zaman içerisinde, 1.1.1950 tarihinden itibaren kademeli olarak emekli, dul ve yetimler ve sandık iştirakçileri lehine değişik düzenlemeler getirilmiş bulunmaktadır.

Bu düzenlemeler yapılırken prim esaslı ön plana alınmış ve Sandığın gelir ve giderini dengeleyici unsurlar mümkün olduğu kadar gözetiminde tutulmuştur. Bu itibarla emekli, dul ve yetimler lehine hükümler getirilirken Sandık gelirlerinin büyük bölümünü teşkil eden kesenek ve karşılık oranlarının da zamanla yükseltilmesi durumunda kalmıştır.

T.C. Emekli Sandığı Kanunu 1.1.1950 tarihinden bu yana 110 defa doğrudan doğruya, 89 defa da diğer kanunlarda yer alan hükümlerle dolaylı olarak değişikliğe uğramıştır. Bunun sonucunda özellikle Sandığın işleyişi ve çalışması konusunda bazı zorluklar, gelir ve gider durumunda dengesizlikler ortaya çıkmıştır. Ayrıca, emekli, dul ve yetimlere yönelik bazı konularda da istenen hizmet düzeyinin gerisinde kalmıştır.

Tasarının madde gerekçelerinde ayrıntılı olarak belirtildiği gibi, Sandığın işleyiş ve çalışmasında kolaylık sağlayacak, Sandığın gelir ve gider dengesini olumlu yönde etkileyecek, emekli, dul ve yetimlere günün şartlarına uygun imkânlar sağlayacak şekilde T.C. Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılması gerekli görülmüştür.

Millî iradeyi temsil etmekte olan Yasama Organı Üyeleri, Devletin bütün kanunlarını yapmak ve Hükümeti denetlemek gibi en üst seviyede Anayasal görevler ifa etmektedir.

Yasama Organı Üyeliğine seçilenler hizmetin icabı olarak kendi meslekleriyle olan münasebetlerini kesmekte veya tasfiye etmektedirler. Bu görevlerinin sonunda da mesleklerinden kopmakta ve çoğu zaman yeniden iş kurma imkânı bulamamaktadırlar.

Tasarı ile Yasama Organı Üyelerinin istikbal endişesi olmadan rahat hizmet vermeleri için sosyal güvenliklerinin sağlanması öngörülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — T.C. Emekli Sandığı Kanununun, Yönetim Kurulunun yetki ve görevlerini belirleyen 8 inci maddesi, günün şartlarına göre yeniden düzenlenmektedir.

Yönetim Kurulunun genel olarak görev ve yetkilerinde bir değişiklik olmamakla birlikte, Sandığın kurulduğundan bu yana geçen 35 yıllık süre içerisinde, özellikle emekli, dul ve yetimlere yönelik işlemler büyük ölçüde artmıştır. Sandık tarafından yapılan işlemlerin daha kısa süre içinde tamamlanabilmesi amacıyla emekli, adi malullük, vazife ve harp malullüğü, dul ve yetim aylıkları, sosyal yardım zamları, toptan ödeme, kesenek iadesi, ikramiye ödenmesi gibi Sandığın mutad işlemlerinin Yönetim Kurulunun kararını gerektiren işlerden ayrılarak Genel Müdürlükçe yürütülmesi sağlanmıştır. Bununla birlikte emekli, dul ve yetimler için özellik taşıyan işlemlerin karar mercii yine Yönetim Kurulu olacaktır.

Yönetim Kuruluna, 2451 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usulüne İlişkin Kanuna paralel olarak dördüncü ve daha yukarı derecedeki Sandık personelinin Genel Müdürlüğün teklifi üzerine atamalarını yapma yetkisi verilmiştir.

Madde 2. — Bu madde ile T.C. Emekli Sandığı Kanununun 9 uncu maddesi yeniden düzenlenmiş, Yönetim Kurulunca alınan ve onaya sunulacak olan kararların 15 gün içerisinde Maliye ve Gümrük Bakanlığına gönderileceği belirtilmiştir. Yine emekli dul ve yetimler hakkında alınan kararların da 15 gün içerisinde Maliye ve Gümrük Bakanlığına gönderileceği açıklanarak bu kararlara itiraz edilmesi halinde yapılacak olan işlem açıklanmış ve Danıştay'dan konuya ilişkin istisari görüş alınması yolları belirtilmiştir.

Emekli, dul ve yetimler hakkında alınan kararların ilgililerin adreslerine posta ile tadelî taahhütlü olarak gönderileceği ve bunlara karşı ilgililer tarafından idari dava açılabilceği açıklanmıştır.

Madde 3. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 14 üncü maddesinde emeklilik kesenekleri ile kurum karşılıklarının artırılabilmesi için ilgili fıkralarında değişiklik yapılmaktadır.

Bilindiği üzere, prim esasına dayalı sigorta prensiplerine göre kurulmuş bulunan T.C. Emekli Sandığının en önemli gelirini, iştirakçilerin emeklilik keseneğine esas tutulan aylık ve ek göstergeleri tutarı üzerinden alınmakta olan emeklilik kesenekleri ile bunların kurumlarca ödenen kurum karşılıkları toplamı teşkil etmektedir.

Sandığın hizmetlerindeki genişlemeye paralel olarak emekli, dul ve yetim aylığı alanların sayısı fazlaştıkça zaman zaman kesenek ve karşılık oranlarının da artırılması zorunluluğu duyulmuştur. Nitekim Sandığın kurulduğu 1.1.1950 tarihinde tespit edilen % 5 kesenek ve % 5 kurum karşılığı oranı, bugün sırası ile % 10 ve % 18 oranlarına ulaşmıştır.

Sandığın iştirakçi sayısı ile emekli, dul ve yetim sayısının birbirine olan nisbeti bugün için Sandık gelirleriyle giderlerini dengeleyici olmaktan çıktığından bu oranların artırılması zorunlu bulunmaktadır. Bu yapılırken iştirakçileri korumak amacı ile keseneklerde % 2, kurum karşılıklarında ise % 4 nisbetinde artırım öngörülmüştür. Ayrıca bu oranların birdenbire yükseltilmesi yerine tedrici bir artış getirilmiştir. Buna göre mad-

de, tasarının geçici 2 nci maddesi ile birlikte mütalaa edildiğinden söz konusu oranlar 1986 yılında artırılmayacak, 1987 yılında % 11 ile % 20'ye, 1988 yılından itibaren de % 12 ve % 22'ye yükseltılarak uygulanacaktır. Keza % 2 ek karşılıkları da % 4'e yükseltilmektedir.

Madde 4. — Bu madde ile T.C. Emekli Sandığı Kanununun, emekli kesenekleri ile kurum karşılıklarının kesildikten sonra Sandığa gönderilme şeklini belirleyen 17 nci maddesi yeniden düzenlenmektedir.

Sandığın bilgisayar kullanmak suretiyle şahıs hesaplarını tutması ve daha verimli hizmet görmesi amaçlandığından 17 nci maddede sayılan gelirlerin T.C. Emekli Sandığına gönderilmesi için gerekli belgelerin şeklinin, düzenleniş biçiminin ve gönderilme usul ve zamanının günün şartlarına göre yeniden tespit edilmesi gerekli görülmüştür.

Öte yandan Sandık gelirlerinin kanunî süreler içerisinde gönderilmemesi halinde halen uygulanmakta olan % 10 gecikme zamları ile % 5 faizler, 3095 sayılı Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun hükümlerine uygun hale getirilmiştir.

Madde 5. — Sandığın gelir ve gider fazlasının yatırılması ve işletilmesi ile ilgili 22 nci maddenin (c) ve (d) fıkraları günün şartlarına göre yeniden düzenlenmektedir.

(c) Fıkrasına «amortisman ve kredi tahvili» yerine «kamu yatırımları gelir ortaklığı senetlerine» ibaresi,

(d) fıkrasına ise «vadeli ve vadesiz mevduat şeklinde Millî Bankalara» ibaresi yerine «faiz haddi yürürlükteki mevzuata göre en yüksek seviyede olmak şartıyla vadeli ve vadesiz mevduat şeklinde Millî Bankalara» ibaresi konulmak suretiyle, plasman gelirlerinin artırılması amaçlanmaktadır.

Madde 6. — 5434 sayılı Kanunun, iştirakçilere yardım maksadıyla borç para verilmesini öngören 23 üncü maddesi bu konuda daha etkili bir hizmet vermek amacıyla yeniden düzenlenmektedir.

Borç para alabilmek için, iştirakçilerin 5 yıl veya daha fazla fiili hizmetinin bulunması gerekmektedir.

Maddede aranan 5 yıllık sürenin hesabına, Sandığa tabi olarak geçen süreler, varsa fiili hizmet süresi zamları, diğer sosyal güvenlik kurumlarına prim ödemek suretiyle geçen süreler, Sandığa yapılmış hizmet borçlanmaları için tahakkuk eden paranın tamamı ödenmemiş olsa dahi borçlanılan hizmet süreleri (diğer sosyal güvenlik kurumlarına borçlanılmış hizmetler için tahakkuk eden paranın tamamının ödenmiş olması şarttır.), dahil edilecektir.

Kefil olacak iki iştirakçinin fiili hizmetlerinin 5 yıl olması şartı aranmayacaktır.

Verilecek borcun miktarı, iştirakçilerin aylık veya ücretlerinin 3 katını geçmemek üzere ve alınacak faiz haddi de % 5 ten aşağı olmamak üzere maddede öngözülen yönetmelikle düzenlenecektir.

Maddede ayrıca, Sandıktan borç para alanlardan borçlarının tamamını ödemediği takdirde görevlerinden ayrılanların borçlarının ne şekilde tahsil edileceğine yer verilmiştir.

Ölüm tarihinde aylığa müstehak dul ve yetim bırakmayanların borçları, mirasçılara ödenecek ikramiyeden mahsup edilecek, borç bakiyesi kalırsa aranmayacaktır.

Sandıktan borç aldıkları paraların tamamını ödemediği takdirde iştirakçilikleri son bulanların borçlarının tahsil için kefillerine müracaat edebilecek ve borçlunun açıkça muvafakata veya kefillerce alınmış icra talimatı olmadıkça, sandık, borcu kefillerden tahsil etmeye devam edecektir.

Madde 7. — Sandık Kanununun gayrimenkul ıktisabı ile ilgili 25 inci maddesi değiştirilmektedir.

Böylece Sandığa, çalışma konuları ile ilgili olmak veya 22 nci maddede sayılan yatırımlarda kullanılmak üzere, Yönetim Kurulu Kararı ve Maliye ve Gümrük Bakanlığının onayı alınarak satın alma, yaptırma veya kamulaştırma suretiyle gayrimenkul ıktisabında kolaylık sağlanmaktadır.

Madde 8. — Bu madde ile 5434 sayılı T.C. Emeklili Sandığı Kanununun 64 üncü maddesinde yer alan harp malullüğü gösterge tablosunda değişiklik yapılarak harp malullerinin mali durumlarının iyileştirilmesi amaçlanmıştır.

Bu değişiklik yapılırken maluliyet dereceleri göz önünde bulundurularak 6 nci dereceli malullece % 30 luk bir artış öngörülürken 1 inci derecede malul olan harp malulüne % 100'lük bir artış getirilmektedir.

Madde 9. — Bu madde ile T.C. Emekli Sandığı Kanununun 65 inci maddesinde yer alan ve harp malullerinin çocuklarından başarılı olanların Devlete ait yatılı ortaöğrenim kurumlarında parasız okutturulması ama-

çıyla belirlenen 100 kişilik kontenjan 200'e çıkartılarak daha fazla sayıda öğrenci okutturulması sağlanmak istenilmektedir.

Diğer taraftan aynı maddenin (e) fıkrası değiştirilerek harp malullerinden ayakta veya meskende tedavi edilenlerin kullanacakları ilaç ve sağlık malzemesi hakkında 8.7.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanunun değişik geçici 7 nci maddesinin üçüncü bendinde yer alan ve T.C. Emekli Sandığından emekli, dul ve yetim aylığı alanların muayene ve tedavilerinde hayati önem taşıyan hastalıklar hariç olmak üzere alınan % 10 ilaç bedeline katılma payına paralel olarak, harp malullerinde ilaç ve sağlık malzemesine % 10 oranında katılması amaçlanmaktadır. Bunlardan, halen maliyet bedeli üzerinden alınan ilaç bedelinin % 10 oranında alınmasıyla yetinilecektir.

Madde 10. — T.C. Emekli Sandığı Kanununun baba ve analara bazı şartların tahakkuku halinde aylık bağlanmasını öngören 72 nci maddesi yeniden düzenlenmektedir.

Ana ve balar için hak düşürücü süre olan bir yıllık müracaat süresi maddeden çıkartılarak zamanında müracaat edememeleri nedeniyle mağduriyetleri önlenmekte, maddede sadece ana ve babaya aylık bağlanma şartlarına yer verilmektedir.

Madde uyarınca, öncelikle hayatta olan babaya, müstehak olması şartıyla aylık bağlanacak, babanın hayatta olması ve aylığa müstehak bulunamaması hallerinde ana da aylığa müstehak olmayacaktır.

Ancak, ana ve baba boşanmış ise her ikisine de müstehak olmaları şartıyla aylık bağlanabilecek, aylık bağlanan babanın ölümünde; ölüm tarihini takip eden aybaşından itibaren, muhtaç olması şartıyla anaya da aylık bağlanacaktır.

Öte yandan, maddenin son fıkrası ile 64 üncü maddenin (a, b, c, ç, d ve e) fıkralarında açıklanan durumlardan dolayı veya 3.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanun ile bu Kanuna ek 2566 sayılı Kanun kapsamında mütalaa edilen görevler nedeniyle geride dul ve yetim bırakmadan hayatlarını kaybeden iştirakçilerin baba ve annelerine muhtaç olmaları şartıyla aylık bağlanabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 11. — 5434 sayılı Kanunun erkek çocuklara aylık bağlanması şartlarını düzenleyen 74 üncü maddesi günün şartlarına göre yeniden düzenlenmiştir.

Üniversite giriş sınavları nedeniyle meydana gelebilecek hak kayıplarını önleyici bir şekilde madde tedvin edilmiş ve bunların aylıklarının bağlanabilmesi için bir müracaat süresi öngörülmemiştir.

Maddenin dördüncü bendinde sayılanlar için fıkradaki şartlarla öğrenime başlamaları halinde tatil devreleri ara verme sayılmayacaktır.

Beşinci bentde yükseköğrenim ile yükseköğrenimden sonra yapılan lisans üstü öğrenimde de aylık ödemesi öngörülmektedir.

Altıncı bentde, yetim aylığı ödenmeyecek olan öğrenimler belirtilmiştir.

Ölüm tarihinde, maddedeki yaşları doldurmuş olmaları nedeniyle aylık bağlanamamış erkek çocuklara, iyileştirilmesi imkânsız hastalığa yakalanmaları veya sakatlıklarının çalışmalarına engel olması halinde mahul olduklarının anlaşılması ve muhtaç olmaları şartıyla aylık bağlanacaktır.

Madde 12. — Sandık Kanununun; yaş haddinden, malulen veya sicil yolu ile emekli olanların kendilerine, ölenlerin dul ve yetimlerine, hizmetlerinin aylık bağlanmasını gerektiren süreleri doldurmaması halinde toptan ödeme yapılmasına ilişkin 83 üncü maddesi değiştirilmektedir.

Maddenin eski halinde, ilgililerden alınan emekli keseneği, kurum karşılığı ve bu adla tahsil edilen paraların % 4 mürekkep faizi hesaplanmak suretiyle kendilerine ödenmesi hükme bağlanmıştır.

Buradaki % 4 mürekkep faiz, bugün için bir anlam taşımamakta ve ilgililere ödenecek meblağın tespitinde oldukça uzun ve karışık hesaplar yapılmasını gerektirmektedir.

Maddede yapılan değişiklikle, ilgililere ödenecek meblağın tespitinde bu defa ilgililerin fiili ve itibari hizmet süreleri ile borçlandıkları hizmet süreleri için ödedikleri paralara tekabül eden süreler esas alınmak suretiyle toplam hizmet süreleri tespit edilerek, bu sürelerin her tam yılı için görevlerinden ayrıldıkları tarihteki emekli keseneğine esas aylıklarının iki katı esas tutulmak suretiyle toptan ödeme daha kolay ve basit hale getirilmekte ve yıl kesirlerinin yıla bblağı öngörülmektedir.

Madde 13. — 5434 sayılı Kanunda emeklilik haklarının düşmesini belirleyen 92 nci madde yeniden düzenlenmektedir.

Yapılan değişikliğin birinci nedeni, Vatandaşlık Kanununda yapılmış olan son düzenlemelerin maddeye yansıtılması, ikinci nedeni ise «hükümetten izin almaksızın yabancı memlekette vazife kabul edenlerin» maddenin bugünkü hükmünden çıkarılmasıdır.

Bilindiği üzere, memleketimiz ile çeşitli ülkeler arasında son yirmi yıl içerisinde Sosyal Güvenlik Anlaşmaları tesis edilmiştir.

Hükümetlerimiz Türk Vatandaşlarına yabancı memleketlerde, şahısları ile ilgili özel bir izin almadan çalışabilmeleri konusunda genel müsaade vermiştir, Dolayısıyla bu halin emeklilik hakkının düşmesini gerektirmemesi tabiidir.

Ayrıca, maddenin ikinci fıkrası ile bu gibilerin emeklilik haklarının düşmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması halinde emeklilik haklarının iadesi de öngörülmektedir.

Maddenin son bendinde Sandık iştirakçiliğinden ayrılmış olanlarla (88 inci madde kapsamına girenler) dul ve yetimler hakkında da aynı paralelde işlem yapılması sağlanmaktadır.

Madde 14. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun bağlanan aylıkların kesilmesi ile ilgili 93 üncü maddesi, değiştirilmekte olan 72 ve 74 üncü maddelere paralel olarak yeniden düzenlenmektedir.

Madde 15. — T.C. Emekli Sandığı Kanununun iki cihetten aylık veya toptan ödemeye hak kazananların istihkaklarını düzenleyen 94 üncü maddesi, bu maddedeki hak düşürücü müracaat süreleri ilgili bentlerden çıkartılarak hak sahiplerinin lehine yeniden düzenlenmekte, toptan ödemeyle ilgili hükümler ise aynen muhafaza edilmektedir.

İki cihetten aylığa hak kazananlar, genel olarak bu aylıklardan fazla olanını alacaklar, ancak isterlerse az olan aylığı da tercih edebileceklerdir.

Tercih hakkının kullanılması bir süreye tabi tutulmadığından ilgililer tercih haklarını istedikleri zaman ve istedikleri kadar kullanabileceklerdir.

Keza maddede, kendi aylıklarından vazgeçip dul ve yetim aylıklarını alanların ölümlerinde, kendi emekli, adı malullük, vazife malullüğü, harp malullüğü, er vazife malullüğü aylıkları üzerinden dul ve yetimlerine aylık bağlanmasına da yer verilmiştir.

Bu maddenin uygulanmasında tercih edilen aylığa da müstehak olmak gerekmektedir.

Madde 16. — T.C. Emekli Sandığından emekli, adı malullük veya vazife malullüğü aylığı almakta iken talim, manevra, seferberlik veya harp için silah altına alınarak birkaç aylık kısa sürelerle Orduya celp edilenlerin bu kısa süre için emekli aylıklarının kesilmesi ve bu hizmetlerinin bitiminde yeniden aylık bağlanması bir takım işlemleri gerektirdiği gibi hem Sandığa hem de ilgililere bazı külfetler getirmektedir.

Bu nedenle, bu gibilerin emekli aylıklarının kesilmemesi, kurumlarınca görev aylıkları ile emekli aylıkları arasındaki farkın kendilerine ödenmesini sağlamak amacıyla 5434 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinin (a) fıkrası yeniden düzenlenmiş ve bu suretle işlemler azaltılmıştır.

Madde 17. — T.C. Emekli Sandığı Kanununun 121 inci maddesine bir bent eklenerek herhangi bir nedenle Sandıktan aylık alanlara fazla veya yersiz ödenen aylıkların, hatalı işlemin düzeltiliği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içerisinde tahsil edilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 18. — Bu madde ile T.C. Emekli Sandığı Kanununa yedi ek madde eklenmektedir.

Ek Madde 1. — Bu madde ile, Yasama Organı Üyeliğine seçilenlerle, dışardan Bakanlığa atananların seçim veya atama tarihini takip eden aybaşından itibaren isteklerine ve yaşlarına bakılmaksızın T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmeleri ve kesenek ile kurum karşılıklarının hesabında birinci derecenin son kademesi ve en yüksek iştirakçi ek göstergesinin dikkate alınması öngörülmektedir.

Ek Madde 2. — Ek 1 inci madde gereğince T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilenlerin istekleri üzerine 18 yaşından sonra geçen sürelerinin en çok 15 yılının borçlandırılması amaçlanmaktadır.

Bu borçlanmaya, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin (A) fıkrasında yer alan gösterge tablosundaki 4 yıllık yükseköğül mezununun girebileceği derecenin ilgili kademesi esas alınacaktır.

Ek Madde 3. — Çeşitli sosyal güvenlik kurumlarından emekli olduktan sonra, Yasama Organı Üyeliğine seçilenlerle, dışardan Bakanlığa atananlardan T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmek isteyenlerin, istekleri halinde Ek 2 nci madde gereğince borçlandırılmaları sağlanmaktadır.

Ek Madde 4. — Yasama Organı Üyelikleri veya dışardan atanan Bakanlardan görev süreleri sona erenlerden;

a) T.C. Emekli Sandığı ile ilgili bir göreve girenlerin kesenek ve karşılıklarının birinci derecenin son kademesi ve en yüksek iştirakçi ek göstergesi üzerinden kesilmesi,

b) Diğer sosyal güvenlik kurumlarıyla ilgilendirilmeleri gerekli bir görevde çalışanların Sandıkla ilgilendirmeleri ve kesenek ve kurum karşılıklarının birinci derecenin son kademesi ve iştirakçiler için uygulanmakta olan en yüksek ek gösterge üzerinden hesap edilmek suretiyle kesilmesi, ancak, Bağ-Kur ile ilgilendirilmeleri gereken işlerde çalışanların kesenek ve karşılıklarının tamamının, Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgilendirilmeleri gereken görevlerde çalışanların keseneklerinin tamamı ile, Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenecek işveren hissesi ile, % 18 kurum karşılığı tutarı arasındaki farkın tamamının kendileri tarafından ödeneceği,

Öngörülmektedir.

Ek Madde 5. — Yasama Organı Üyeleri, dışardan atanan Bakanlar ile bu görevleri sona ermiş bulunanlardan bu Kanunda öngörülen yaşları doldurmuş olanlara, 15 fiili hizmet yılını tamamlamaları veya bu süreyi borçlanmaları halinde, % 60 üzerinden Sandıkça aylık bağlanması sağlanmaktadır.

Bunların dul ve yetimlerine bağlanacak aylıkların hesabında da bu hükümler uygulanacaktır.

Ek Madde 6. — Maddenin (a) fıkrası ile 5434 sayılı Kanunun çeşitli maddelerinde kesenek ve kurum karşılıkları esas alınarak belirlenmiş oranların, kesenek ve kurum karşılıklarında değişme olduğu durumlarda tek tek bu değişikliğe uygun hale getirilmesi yerine genel bir düzenleme ile bu oranların da kendiliğinden değişmesi sağlanmaktadır.

(b) fıkrasında ise 5434 sayılı Kanunda öngörülen tüzüklerden yine bu fıkroda sayılanların dışında kalanlar, değişen şartlara ve doğacak ihtiyaçlara cevap verebilecek şekilde daha kolay ve çabuk değiştirilebilmek amacıyla yönetmeliğe çevrilmektedir.

Ek Madde 7. — Bu madde ile T.C. Emekli Sandığı Kanununun uygulanması sebebiyle tahakkuk edecek Sandık aylıklarının 10 yıllık zaman aşımına tabi tutulacağı belirtilmektedir.

Ek Madde 8. — T.C. Emekli Sandığının ileri yıllarda Aktüaryal dengesini temin etmek ve erken emekliliği önlemek üzere; T.C. Emekli Sandığı Kanununda istekle emekli olmak için, kadın iştirakçiler için 45, erkek iştirakçiler için 50 olan yaş hadleri, fiili hizmet şartı değiştirilmeksizin, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra emeklilikle ilgili görevleri başlayacaklar için 5 yıl daha uzatılmak suretiyle kadın iştirakçiler için 50, erkek iştirakçiler için 55 yaşa, 1.1.1990 tarihinden itibaren de 55 ve 60 yaşa çıkarılmaktadır. Bu hükmün halen görevde bulunanlara bir etkisi olmayacaktır.

Madde 19. — İştirakçi iken ölenlerden fiili hizmet süresi 10 yılı doldurmadığından dul ve yetimlerine aylık bağlanamayanların hizmet sürelerinin 5 yılı doldurması halinde bazı şartlarla dul ve yetimlerine aylık bağlanmasını öngören T.C. Emekli Sandığı Kanununa 2.3.1970 tarihli ve 1239 sayılı Kanunla eklenen 1 inci maddeye, aynı durumda bulunan kişilerin dul ve yetimleri de dahil edilmek suretiyle benzer durumda bulunanlar arasında eşitlik sağlanmaktadır.

Durumu 22.6.1956 tarihli ve 6741 sayılı Kanunla 53 üncü maddeye eklenen bent şümülüne girenlerden (iştirakçilerden başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek derecede malul olanlar) hizmet süreleri 5 yıldan çok 10 yıldan az olup, kendilerine kaydı hayat şartıyla aylık bağlananların ölümleri halinde dul ve yetimleri, 1239 sayılı Kanunun Ek 1 inci maddesi kapsamında iseler, bunlara da aynı şartlarla dul ve yetim aylığı bağlanacaktır.

Madde 20. — Bu madde ile T.C. Emekli Sandığı Kanununa 8.7.1971 tarih ve 1524 sayılı Kanunla eklenen değişik geçici 7 nci maddeye bir bent eklenerek 15.6.1978 tarih ve 2150 sayılı Kanun hükümlerine göre Vatanî Hizmet Tertibinden aylık alanların yalnız kendilerinin Sandıktan emekli, dul ve yetim aylığı alanlar gibi tedavilerinin yapılarak masraflarının Sandıkça karşılanması öngörülmektedir.

Madde 21. — Yasama Organı Üyeleri ile dışarıdan Bakanlığa atananların sosyal güvenlik hakları çeşitli kanunlarla düzenlenmiş olup, dağınık durumda olan bu kanunlar tek bir kanun halinde toplanarak yeniden düzenleme yapıldığından, gerek 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerinde gerekse diğer kanunlarda yer alan bu Kanuna aykırı hükümler yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 22. — Bu madde ile 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa 16 geçici madde eklenmektedir.

Geçici Madde 1. — 5434 sayılı Kanunun 8 inci maddesi gereğince Yönetim Kurulunun, tasarının kanunlaşmasından önce vermiş olduğu kararların ilgililere tebliği ve bu kararlar aleyhine dava açma sürelerinin işleyişi belirlenmektedir.

Geçici Madde 2. — Tasarıyla değiştirilen T.C. Emekli Sandığı Kanununun 14 üncü maddesi gereğince emekli kesenekleri % 12, kurum karşılıkları da % 22'ye çıkartılmakla birlikte bu oranların uygulanmasına hemen geçilmek istenmediğinden bu madde ile 1985 yılı için eski oranların, 1986 yılı için kesenek oranının % 11, kurum karşılıklarının % 20 olarak uygulanması, asıl maddedeki oranlara ise tam olarak 1.1.1987 tarihinden itibaren geçilmesi sağlanmaktadır.

Keza, % 2 ek karşılıkların 1986 yılında % 2, 1987 yılında % 3, 1988 yılında % 4 olarak uygulanması sağlanmaktadır.

Geçici Madde 3. — Bu tasarıyla değiştirilmekte olan 72 nci maddede, ana ve babalara yetim aylığı bağlanması için öngörülen müracaat süreleri kaldırılmış olduğundan, bu tasarının kanunlaşacağı tarihten önce müracaat sürelerini geçirmeleri nedeniyle kendilerine aylık bağlanamamış olanlara, maddedeki ve Sandık Kanununun ilgili maddelerindeki şartları taşımaları halinde müracaatlarını takip eden aybaşından itibaren yetim aylığı bağlanması sağlanmaktadır.

Ancak bunlara geçmiş süreler için aylık veya emeklilik ikramiyesi ödenmesi sözkonusu olmayacaktır.

Geçici Madde 4. — 5434 sayılı Kanunun 74 üncü maddesinin (iki), (üç) ve (dokuz) uncu bentlerinde yapılan değişiklik üzerine bu bentlerde yazılı şartları taşıyanlara aylık bağlanabilmesi için başvuru hakkı tanınmaktadır.

Geçici Madde 5. — Tasarıda yer alan T.C. Emekli Sandığı Kanununun değişik 92 nci maddesi hükmüne göre evvelce Türk Vatandaşlığını kaybetmeleri veya Hükümetten izin almaksızın yabancı memlekette vazife kabul etmeleri nedeniyle aylık bağlanamayanlarla, bağlanmış aylıkları bu nedenlerle kesilenlerin halen Türk vatandaşlığında bulunmaları halinde 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun diğer şartlarını da taşımaları şartıyla bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapacakları müracaatları takip eden aybaşından itibaren aylıklarının bağlanması sağlanmaktadır.

Bunlara da geçmiş süreler için aylık ve emekli ikramiyesi ödenmeyecektir.

Geçici Madde 6. — Sandık Kanununun iki cihetten aylığa hak kazanma durumunu belirleyen 94 üncü maddesinde öngörülen süre içinde aylık tercih haklarını kullanamadıkları için bu haklarını kullanamayanlara yeni bir tercih kullanma hakkı tanınmaktadır. Bunlara da bu Kanunun yürürlüğe gireceği tarihten sonra yapacakları müracaatı takip eden aybaşından itibaren yeni uygulama yapılacak, geçmiş süreler için bir imkân tanınmayacaktır.

Geçici Madde 7. — 1239 sayılı Kanunun Ek 1 inci maddesine eklenen bent gereğince kendilerine 6741 sayılı Kanun uyarınca kaydı hayat şartıyla malullük aylığı bağlanmış olup da bu Kanunun yürürlük tarihinden önce ölmüş olanların dul ve yetimlerine de bu ek fıkranın uygulanması sağlanmaktadır.

Müracaat eden dul ve yetimlere, maddedeki ve Sandık Kanunundaki şartları taşımaları halinde müracaat tarihlerini takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanacak, ancak geçmiş süreler için bir ödeme yapılmayacaktır.

Geçici Madde 8. — 5434 sayılı Kanun uyarınca Sandığa yatırılması gerektiği halde yatırılmamış bulunan kesenek, kurum karşılığı ve % 2 oranındaki ek karşılıkların, bu Kanunun yürürlüğe gireceği tarihten itibaren üç ay içinde ödenmesi halinde, bu alacaklara uygulanacak gecikme zammı % 30'a yükseltilmeyeceği gibi, tahakkuk etmiş ancak tahsil edilmemiş bulunan % 10 gecikme zamları da silinecektir.

Ancak, söz konusu ödemeler bu süre içinde yapılmadığı takdirde 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla değişik 17 nci maddesine göre gecikme zammı uygulanacaktır.

Geçici Madde 9. — 5434 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1.1.1950 tarihinden önce bağlanmış bulunan bir kısım aylıklar bütçe kanunları veya özel kanunlarında yer alan hükümlere göre 10 yıllık peşin tutarları verilme suretiyle kesilmiş bulunmaktadır. Bu gibilerden bir kısım mütekit, zevce ana ve kız çocuklara 25.6.1958 tarih ve 7134 sayılı Kanunla eklenen 5434 sayılı Kanunun geçici 104 üncü maddesi gereğince sonradan aylık bağlanma hakkı verildiği halde, erkek çocuklara o tarihte aylık bağlama imkânı bulunmadığından bu hak verilmemiştir. Bu defa malul ve muhtaç olmaları halinde erkek yetimlere de 2.3.1970 tarih ve 1239 sayılı Kanunla yetim aylığı bağlanması imkânı tanındığından buna paralel olarak 10 yıllık aylıkları def'aten ödenmiş olanlarla ilgili bir geçici düzenleme yapılmaktadır.

Geçici Madde 10. — Bu madde ile 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 49 uncu maddesinde belirtilen süreler içerisinde müracaat edememiş olmaları nedeniyle aylık bağlanamamış bulunan iştirakçilerden vazife malulü olanlarla yedek ve gönüllü erler ile Yedek Subay Okulu öğrencilerine veya bunların dul ve yetimlerine vazife malullüklerini tevsik etmeleri şartıyla aylık bağlanabilmesi için yeniden 1 yıllık müracaat süresi verilmiştir. Ancak bu durumda olup da aylık bağlanana geçmiş süreler için aylık ödenmeyecektir.

Geçici Madde 11. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Yasama Organı Üyelikleriyle, açıktan tayin edildikleri Bakanlıkları devam edenlerden;

a) T.C. Emekli Sandığı iştirakçisi olanların emekli kesenek ve karşılıklarının Ek 1 inci maddede yer alan esaslara göre hesap edilmesi,

b) T.C. Emekli Sandığı iştirakçisi olmayanların bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Sandıklı ilelendirilmeleri ve istekleri halinde borçlandırılmaları, öngörülmektedir.

Geçici Madde 12. — Bu Kanunun yürürlüğünden önce Yasama Organı Üyelikleri veya Bakanlığı sona erenlerden;

a) Halen T.C. Emekli Sandığı ile ilgili bir görevde bulunanların kesenek ve karşılıkları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren Ek 1 inci maddede yer alan esaslara göre hesap edilerek keseneklerinin kendilerince ödenmesi, kurum karşılıklarının da kurumlarından tahsil edilmesi,

b) Diğer sosyal güvenlik kurumlarıyla ilgilendirilmeleri gerekli bir görevde çalışanların Sandıklı ilelendirilmeleri ve kesenek ve kurum karşılıklarının birinci derecenin son kademesi ve iştirakçiler için uygulanmakta olan en yüksek ek gösterge üzerinden hesap edilmek suretiyle kesilmesi, ancak, Bağ - Kur ile ilgilendirilmeleri gereken işlerde çalışanların kesenek ve karşılıklarının tamamının, Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgilendirilmeleri gereken görevlerde çalışanların keseneklerinin tamamı ile, Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenecek işveren hissesi ile, % 18 kurum karşılığı tutarı arasındaki farkın tamamının kendileri taarfindan ödenmesi, öngörülmektedir.

c) T.C. Emekli Sandığı dışında, diğer sosyal güvenlik kurumlarından emekli olmuş bulunanlardan halen hayatta olanların, istekleri üzerine, Sandığa yapacakları müracaatlarını takip eden aybaşından itibaren, bu Kanun esaslarına göre iştirakçiliklerinin sağlanması, aynı tarihten itibaren almakta olduğu emekli aylıklarının kesilmesi ve (b) ve (c) fıkralarında sayılanlardan isteyenler hakkında Ek 2 nci madde esaslarına göre borçlanmalarının yapılması ve hak kazandıkları ve istekte bulunmaları halinde Ek 5 inci maddedeki esaslara göre emeklilik işlemlerinin yapılması,

d) T.C. Emekli Sandığından emekli olanlarla, ölenlerin kendilerine veya dul ve yetimlerine bağlanmış olan emekli, dul ve yetim aylıklarının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren, bu kanunla getirilen ve aylık bağlanmasına esas tutulan derece, kademe ve ek göstergeleri ile aylık bağlama oranları esas alınmak suretiyle yükseltilmesi,

e) Ölümleri sebebiyle dul ve yetimlerine diğer sosyal güvenlik kurumlarından bağlanan aylıkların Sandığa yazılı müracaatları takip eden aybaşından itibaren (d) fıkrasındaki hükümlere göre düzeltilerek Sandığa ödenmesi, bunların diğer sosyal güvenlik kurumlarından bağlanan aylıklarının aynı tarihten itibaren kesilmesi ve bu fıkra uyarınca düzeltililecek aylıklarda 10 yıldan az hizmet sürelerinin 10 yıla iblağ edilmesi, Amaçlanmaktadır.

Geçici Madde 13. — Yasama Organı Üyeleri ile dışardan atanan bakanlar için emeklilikte yeni yaş hadleri tespit edilmektedir.

10 yıldan az hizmeti bulunanlardan bu Kanunla 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa eklenen Ek 2 nci madde uyarınca borçlandıkları hizmetlerle beraber 15 yıl veya daha fazla hizmeti dolduran Yasama Organı Üyeleriyle dışardan atanan bakanlardan,

- a) 1983 yılında veya daha önceki yıllarda seçilen veya atanan kadınlara 45, erkeklere 50,
 - b) 1988 yılında seçilen veya bakanlığa atanan kadınlara 50, erkeklere 55,
 - c) 1993 yılında seçilen veya bakanlığa atanan kadınlara 55, erkeklere 60,
- Yaşını doldurduklarında aylık bağlanacaktır.

Geçici Madde 14. — Yurt dışında ev kadını olarak bulunanlardan yurda döndükten sonra T.C. Emekli Sandığı ile ilgili göreve girenlerin, bu suretle geçen sürelerini borçlanma imkânı getirilmektedir.

Geçici Madde 15. — 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kurumlarda (KIT'lerde) bu Kanun yürürlük tarihinde, Sandığa tabi olarak çalışanlardan sözleşmeli çalışacakların T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmeleri sağlanmaktadır.

Geçici Madde 16. — KIT'lerde sözleşmeli çalışanlardan Sandıkla ilgilendirilenlerin Sosyal Sigortalar Kurumu veya BAĞ - KUR'a tabi görevlere geçmeleri halinde de isterlerse Sandıkla ilgilerini sürdürme imkânı getirilmiştir. Ancak BAĞ - KUR ile ilgili olması gerekenler kesenek ve karşılık toplamının tamamını kendilerinin ödemesi, Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgilencmeleri gerekenlerin ise pirim farklarının tamamını ödemeleri öngörülmektedir.

Madde 23. — Yürürlük maddesi olup bu Kanunun yürürlüğe gireceği tarihi belirlemektedir.

Madde 24. — Yürütme maddesi olup bu Kanunun Bakanlar Kurulunca yürütüleceği belirtilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/731

Karar No. : 110

22 . 12 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarafından hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 20.12.1985 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve aynı gün Komisyonumuza havale edilen «5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanunu ile Bu Kanuna Ek 1239, 1425 sayılı kanunların Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 22.12.1985 tarihli 33 üncü birleşiminde Hükümet Temsilcilerinin de katılmalarıyla incelendi ve görüşüldü.

Bilindiği gibi, ülkemizin sosyal ve ekonomik gelişmelerine uygun olarak ve emekliliğin ülkemiz gerçeklerine cevap verecek şekilde gelişmesini teminen 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa, zaman içerisinde, 1.1.1950 tarihinden itibaren kademeli olarak emekli, dul ve yetimler ve sandık iştirakçileri lehine değişik düzenlemeler getirilmiş bulunmaktadır.

T. C. Emekli Sandığı Kanunu 1.1.1950 tarihinden bu yana 110 defa doğrudan doğruya, 85 defa da diğer Kanunlarda yer alan hükümlerle dolaylı olarak değişikliğe uğramıştır. Bunun sonucunda özellikle Sandığın işleyişi ve çalışması konusunda bazı zorluklar, gelir ve gider durumunda dengesizlikler ortaya çıkmıştır. Ayrıca, emekli, dul ve yetimlere yönelik bazı konularda da istenen hizmet düzeyinin gerisinde kalmıştır.

Tasarı ile; çağımızın, sosyal güvenlik ve sosyal refah anlayışının bugün ulaşılmış olduğu düzey doğrultusunda; Sandığın işleyiş ve çalışmasında kolaylık sağlanması, sandığın gelir ve gider dengesinin olumlu yönde etkilenmesi, emekli, dul ve yetimlere günün şartlarına uygun imkânlar sağlanması amaçlanmıştır. Ayrıca, millî iradeyi temsil etmek, kanun yapmak ve hükümeti denetlemek gibi en üst seviyede Anayasal görevleri ifa eden Yasama Organı üyelerinin emeklilikleri ile ilgili iyileştirmeler getirilmesi öngörülmüştür.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde, tasarının kapsamı hakkında Hükümet adına geniş açıklamalar yapılmıştır. Daha sonra söz alan üyeler tasarını genellikle olumlu bulmuşlar, olumsuz gördükleri yönleri ile ilgili eleştiri ve temennilerini dile getirmişlerdir. Bu görüşler doğrultusunda Hükümet temsilcilerine sorular sorarak açıklayıcı bilgi istemişlerdir. Hükümet adına yapılan açıklamalar ve sorulara verilen cevaplar dinlendikten sonra tasarının tümü benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 8 inci maddesinin değiştirilmesini öngören çerçeve 1 inci maddesinin (1) fıkrasında yer alan «Genel hükümlere göre» ibaresinden sonra «uzman» ibaresi eklenmiş ve çerçeve 1 inci madde yapılan bu değişiklikle kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Aynı kanununun 17 nci maddesinin değiştirilmesini öngören çerçeve 4 üncü maddenin (ç) fıkrasının 5 inci bendinde yer alan «Bir ay içindeki» ibaresinden sonra «fiilî ve» ibaresi eklenmiş ve çerçeve 4 üncü madde yapılan bu düzenleme ile kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 5 ve 6 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 25 inci maddesinin değiştirilmesini öngören çerçeve 7 nci maddesine; kamulaştırmanın ancak Sandığa verilen görevlerin ifası için olabileceğinin açıklıkla belirlenmesi bakımından, maddede yer alan «yaptırılabilir veya» ibaresinden sonra «Kanunla Sandığa verilen görevlerin ifası için» ibaresi eklenerek çerçeve 7 nci madde yapılan bu değişiklikle kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 9 uncu maddesiyle düzenlenmek istenen, 5434 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin (d) fıkrasının son bendinde yer alan; Devlete ait yatılı ortaöğretim okul ve müesseselerinde parasız okumaya ta-

tip olanların sayısının, Sandık Yönetim Kurulunca yıllık bütçe imkânlarına göre artırılabilmesini teminen, adı geçen maddenin başlığı ve ona bağlı olarak birinci fıkrası yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının çerçeve 10, 11, 12, 13, 14, 15 ve 16 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 121 inci maddesine bir fıkra eklenmesini öngören çerçeve 17 nci madde de yer alan «düzeltildiği tarihten» ibaresinden sonra «geriye doğru hesap edilecek beş yıllık tutarları tahsil edilir. Tahsilin ne şekilde yapılacağı yönetmelikle düzenlenir.» şeklinde bir ibare eklenerek çerçeve 17 nci madde yapılan bu değişiklikle kabul edilmiştir.

Aynı kanuna çerçeve 18 inci madde ile eklenen Ek Madde 1, Ek Madde 2, Ek Madde 3, Ek Madde 4, Ek Madde 5, Ek Madde 6, Ek Madde 7 ve Ek Madde 8 aynen kabul edilmiştir.

Türk uyruklu olmayan karılara aylık bağlanmasını öngören «Türk vatandaşlarıyla evlenmiş yabancı uyruklu karılara, Türkiye'de ikâmet ettikleri sürece, müttekabiliyet esası da dikkate alınarak, değişik 68 inci maddedeki oranlara göre aylık bağlanır.» şeklinde yeni bir madde Ek Madde 9 olarak çerçeve 18 inci maddeye eklenmiştir.

Tasarının çerçeve 19 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 20 nci maddesinin 2 nci fıkrasında yer alan «yalnız kendileri de» ibaresindeki «de» kelimesi kaldırılmış ve madde bu değişiklikle kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 21 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 22 nci maddesine bağlı Geçici Madde 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ve 16 ncı maddeleri aynen,

Geçici Madde 2'nin ikinci fıkrasında yer alan «1987 yılı için % 3, olarak uygulanır.» ibaresi «1986 yılı için % 2, 1987 yılı için % 3, olarak uygulanır.» şeklinde yeniden düzenlenerek kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 23 ve 24 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının başlığı kanun tekniğine uygunluğunu sağlamak amacıyla, «8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Aynı Kanuna 9 Ek Madde ile 16 Geçici Madde Eklenmesi ve 2.3.1970 tarihli ve 1239 sayılı Kanun ile 8.7.1971 tarihli ve 1425 sayılı Kanunların Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Kabul edilen bir önerge ile, sosyal içerikli bu tasarı kapsamının geniş bir kitleyi ilgilendirmesi nedeniyle, İçtüzüğü'nün 53 üncü maddesi uyarınca Genel Kurulda öncelikle görüşülmesine Komisyonumuzca karar verilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Cengiz Tuncer</i> Kayseri	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş	Kâtip Üye <i>Kadir Demir</i> Konya
<i>A. Akgün Albayrak</i> Adana	<i>Abdurrahman Demirtaş</i> Hatay	<i>Rıza Tekin</i> Siirt
<i>Hazım Kutay</i> Ankara	M. Fenni İslimyeli Balıkesir İmzada bulunamadı	<i>Hakkı Artukarslan</i> Bingöl
<i>A. Şamil Kazokoğlu</i> Bolu	<i>İlhan Aşkın</i> Bursa	<i>M. Memduh Gökçen</i> Bursa
<i>Ünal Akkaya</i> Çorum	<i>Şeyhmus Bahçeci</i> Karşı yazım eklidir. Diyarbakır	<i>Metin Yaman</i> Erzincan

İlhan Aras
Erzurum

Togay Gemalmaz
Erzurum

Yaşar Albayrak
İstanbul

M. Oltan Sungurlu
Gümüşhane

İbrahim Fevzi Yaman
Isparta

Halil Orhan Ergüder
İstanbul

Tülay Öney
İstanbul
Karşı yazım eklidir.

Özdemir Pehlivanoğlu
İzmir

M. Turan Bayezit
Muhalefetim ekli.
Kahramanmaraş

İbrahim Özbıyık
Kayseri

Erol Ağagil
Karşı oy yazım eklidir.
Kırklareli

Mehmet Budak
Kırşehir

İsmet Ergül
Kırşehir

Safet Sert
Konya

Ayhan Fırat
Malatya
İmzada bulunamadı.

Fehmi Memişoğlu
Rize
İmzada bulunamadı

Enver Özcan
Karşı oy yazım eklidir.
Tokat

İsa Vardal
Karşı oy yazım eklidir
Zonguldak

KARŞI OY

Kanunun 18 inci maddesi, yasama organı üyeliği yapanlarla, dışarıdan atanan bakanların emeklilik hakkını düzenlemektedir.

Kanımızca emeklilik «belli süre boyunca ve belirli koşullarla devlete hizmet etmenin» karşılığında alınan bir haktır. Bu temel ilkeden hareket ettiğimiz takdirde 18 inci maddenin Ek 3 üncü maddesinde, çeşitli sosyal güvenlik kurumlarından emekli olduktan sonra yasama organı üyesi olanlara, eşit bir emeklilik hakkı tanınmasının uygun olduğunu düşünmekteyiz.

18 inci maddenin, diğer ek maddeleriyle getirilen düzenlemeler, yukarıda belirtilen «belli süre ve hizmet koşullarını» aramaksızın «borçlanma» suretiyle en yüksek düzeyde emeklilik hakkı tanınmasını öngördüğünden, temel ilkelere uygun düşmemektedir.

Bu açıdan 18 inci maddenin, ilgili ek maddelerindeki düzenlemelere katılmadığımızı arz ederiz.

Ayrıca 18 inci maddenin Ek 8 inci maddesinde emeklilik yaş sınırının yükseltilmesi öngörülmektedir. İstihdam sorununun çok ağır olduğu ve çalışma koşullarının son derece zor olduğu ülkemizde bu yükseltmenin de doğru olmadığı kanısını taşımaktayız.

Tülay Öney
İstanbul

Şeyhmus Bahçeci
Diyarbakır

Erol Ağaçlı
Kırklareli

Turan Bayezit
Kahramanmaraş

Enver Özcan
Tokat

İsa Vardal
Zonguldak

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Bu Kanuna Ek 1239, 1425 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklennesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
«Madde 8. — Yönetim Kurulu, Sandığın en yüksek seviyede yetkili ve sorumlu karar organıdır.

Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır :

- a) Genel Müdürlükçe hazırlanacak yıllık bütçe ve kadroları inceleyip tespitlerini,
 - b) Genel Müdürlüğün teklifi ile bütçenin bölümleri için uygun gördüğü aktarmaları yaparak, bölümler arasındaki aktarma teklifleri ile ek ve olağanüstü ödenek tekliflerinden uygun gördüklerini,
 - c) Sandık gelirlerinin ve mevcutlarının işletilmesi için Genel Müdürlükçe hazırlanan yatırım planlarını inceleyip uygun gördüklerini,
 - ç) Genel Müdürlükçe hazırlanacak kamulaştırma tekliflerinden karara bağladıklarını, Maliye ve Gümrük Bakanlığının onayına sunmak;
 - d) Müteakip yılın en geç 15 Temmuzuna kadar Genel Müdürlükçe hazırlanacak bilanço ve kâr ve zarar hesaplarını inceleyip, uygun görürse onayladıktan sonra, yapılan işlere ait rapor ile birlikte yine aynı yılın en geç Temmuz ayı sonuna kadar Yüksek Denetleme Kuruluna vermek;
 - e) Genel Müdürlükçe hazırlanacak teklif üzerine Sandığın genel politikasını tespit etmek;
 - f) Kanun, tüzük ve yönetmeliklerin uygulanması ve uygulamayla ilgili prensiplerin tespiti, vazife veya harp malullükleri ile er vazife malullüklerinin, Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamına girenlerin tespiti ile kendisinden aylık bağlanacak iştirakçiyi veyahut emekli, adı malullük, vazife veya harp malullüğü, er vazife malullüğü aylığı alanı kasten ve haksız yere öldüren veya öldürmeye teşebbüs edenlere veyahut malul sayılacak hale getirenlere ya da kendisine aylık mağlatacak iştirakçiyeye, emekli, adı malullük, vazife ve harp malullüğü, er vazife malullüğü aylığı alana veya bunların ailesine karşı ağır bir cürüm işlediğinden veyahut bunlara karşı kanunen mükellef olduğu görevleri yerine getirmede büyük bir kusur işlediğinden dolayı ölüme bağlı bir tasarrufla mirastan iskat edilenlere ve emeklilik hakkı düşenlere aylık bağlanmaması için Genel Müdürlükçe hazırlanacak her çeşit teklifleri inceleyerek karara bağlamak;
 - g) Sandığın malî durumunu aralıksız denetlemek suretiyle gelirleri ile yürürlükteki aylık bağlama ve ödeme hükümleri hakkında alınması gereken tedbirleri gerekçesiyle birlikte Maliye ve Gümrük Bakanlığına bildirmek;
 - h) Dava açmak, icra kovuşturması yapmak, fayda görürse bunlardan feragat etmek ve Sandığın leh ve aleyhindeki dava ve takipleri sulh ve tahkim yolu ile halletmek;
 - i) İmza yetkisi verileceklerle bunların yetkilerinin derecesini belli etmek;
 - j) Genel Müdürlüğün teklifi üzerine, Sandığın sermayesinin işletilmesi yollarını bu Kanunda yazılı esaslara göre tayin etmek;
 - k) Fevkalade mesaisi görülen memurlara her yıl için iki aylık tutarını geçmemek üzere ikramiye verilmesi hakkında Genel Müdürlük tarafından yapılacak teklifleri karara bağlamak;
 - l) Genel hükümlere göre yerli ve yabancı sözleşmeli personel çalıştırılmasına karar vermek;
 - m) Özel kanunlarda yer alan atama hükümleri saklı olmak kaydıyla dördüncü ve daha yukarı derecedeki Sandık personelinin, Genel Müdürlüğün teklifi üzerine atamalarını yapmak;
 - n) Kanun tasarısı ve teklifleri hakkında Sandığın görüşlerini belirtmek ve Genel Müdürlükçe hazırlanacak tüzük tasarılarını ve yönetmelikleri inceleyerek onaylamak;
 - o) Gerekli görülen hallerde genel hükümlere göre, merkezde başkanlıklar, taşrada bölge müdürlüğü, şube müdürlükleri ile irtibat büroları açılmasını sağlamak üzere Genel Müdürlüğün teklifini karara bağlamak;
 - p) Kanun ve tüzüklerle verilecek diğer görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak;
- Yönetim Kurulu, bu görevlerinin bir kısmını Genel Müdürlüğe devredebilir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU METNİ

8.6.1949 Tarihli ve 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Aynı Kanuna 9 Ek Madde ile 16 Geçici Madde Eklenmesi ve 2.3.1970 Tarihli ve 1239 Sayılı Kanun ile 8.7.1971 Tarihli ve 1425 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 8. — Yönetim Kurulu, Sandığın en yüksek seviyede yetkili ve sorumlu karar organıdır.

Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır :

- a) Genel Müdürlükçe hazırlanacak yıllık bütçe ve kadroları inceleyip tespitlerini,
 - b) Genel Müdürlüğün teklifi ile bütçenin bölümleri için uygun gördüğü aktarmaları yaparak, bölümler arasındaki aktarma teklifleri ile ek ve olağanüstü ödenek tekliflerinden uygun gördüklerini,
 - c) Sandık gelirlerinin ve mevcutlarının işletilmesi için Genel Müdürlükçe hazırlanan yatırım planlarını inceleyip uygun gördüklerini,
 - ç) Genel Müdürlükçe hazırlanacak kamulaştırma tekliflerinden karara bağladıklarını, Maliye ve Gümrük Bakanlığının onayına sunmak;
 - d) Müteakip yılın en geç 15 Temmuzuna kadar Genel Müdürlükçe hazırlanacak bilanço ve kâr ve zarar hesaplarını inceleyip, uygun görürse onayladıktan sonra, yapılan işlere ait rapor ile birlikte yine aynı yılın en geç Temmuz ayı sonuna kadar Yüksek Denetleme Kuruluna vermek;
 - e) Genel Müdürlükçe hazırlanacak teklif üzerine Sandığın genel politikasını tespit etmek;
 - f) Kanun, tüzük ve yönetmeliklerin uygulanması ve uygulamayla ilgili prensiplerin tespiti, vazife veya harp malullükleri ile er vazife malullüklerinin, Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Kapsamına girenlerin tespiti ile kendisinden aylık bağlanacak iştirakçiyi veyahut emekli, adi malullük, vazife veya harp malullüğü, er vazife malullüğü aylığı alanı kasten ve haksız yere öldüren veya öldürmeye teşebbüs edenlere veyahut malul sayılacak hale getirenlere ya da kendisine aylık bağlatacak iştirakçiyi, emekli, adi malullük, vazife ve harp malullüğü, er vazife malullüğü aylığı alana veya bunların ailesine karşı ağır bir cürüm işlediğinden veyahut bunlara karşı kanunen mükellef olduğu görevleri yerine getirmede büyük bir kusur işlediğinden dolayı ölüme bağlı bir tasarrufla mirastan iskat edilenlere ve emeklilik hakkı düşenlere aylık bağlanmaması için Genel Müdürlükçe hazırlanacak her çeşit teklifleri inceleyerek karara bağlamak;
 - g) Sandığın mali durumunu aralıksız denetlemek suretiyle gelirleri ile yürürlükteki aylık bağlama ve ödeme hükümleri hakkında alınması gereken tedbirleri gerekçesiyle birlikte Maliye ve Gümrük Bakanlığına bildirmek;
 - h) Dava açmak, icra kovuşturması yapmak, fayda görürse bunlardan feragat etmek ve Sandığın leh ve aleyhindeki dava ve takipleri sulh ve tahkim yolu ile halletmek;
 - ı) İmza yetkisi verileceklerle bunların yetkilerinin derecesini belli etmek;
 - j) Genel Müdürlüğün teklifi üzerine, Sandığın sermayesinin işletilmesi yollarını bu Kanunda yazılı esaslara göre tayin etmek;
 - k) Fevkalade mesafesi görülen memurlara her yıl için iki aylık tutarını geçmemek üzere ikramiye verilmesi hakkında Genel Müdürlük tarafından yapılacak teklifleri karara bağlamak;
 - l) Genel Hükümlere göre uzman yerli ve yabancı sözleşmeli personel çalıştırılmasına karar vermek;
 - m) Özel Kanunlarda yer alan atama hükümleri saklı olmak kaydıyla dördüncü ve daha yukarı derecedeki Sandık personelinin, Genel Müdürlüğün teklifi üzerine atamalarını yapmak;
 - n) Kanun tasarısı ve teklifleri hakkında Sandığın görüşlerini belirtmek ve Genel Müdürlükçe hazırlanacak tüzük tasarılarını ve yönetmelikleri inceleyerek onaylamak;
 - o) Gerekli görülen hallerde genel hükümlere göre, merkezde başkanlıklar, taşrada bölge müdürlüğü, şube müdürlükleri ile irtibat büroları açılmasını sağlamak üzere Genel Müdürlüğün teklifini karara bağlamak;
 - p) Kanun ve tüzüklerle verilecek diğer görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak;
- Yönetim Kurulu, bu görevlerinin bir kısmını Genel Müdürlüğe devredebilir.

(Hükümetin Teklifi)

Emekli, adı malullük, vazife ve harp malullüğü, er vazife malullüğü, dul ve yetim aylıklarına, harp malullüğü ve sosyal yardım zamlarına, toptan ödemeye, kesenek iadesine, emeklilik ve evlenme ikramiyeleri ile ölüm yardımlarına ait tahakkuk ve ödeme işlemleri ve bunlara ilişkin düzeltme, kaldırma, iptal ve ret işlemleri ile yönetmeliklerde belirtilen sair işler Genel Müdürlükçe yürütülür.»

MADDE 2. — T.C. Emekli Sandığı Kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 9. — a) Yönetim Kurulunun 8 inci madde gereğince, Maliye ve Gümrük Bakanlığının onayına sunulacak kararlarının birer örneği 15 gün içinde bu Bakanlığa gönderilir. Bakanlıkça kanun ve tüzük hükümlerine uygun görülmeyen kararların, gerekçesi bildirilerek düzeltilmesi istenebilir. Yönetim Kurulu isteği yerinde görürse kararını düzeltir. Aksi halde karşı görüşü ile birlikte Bakanlığa sunar. Bakanlık görüşünde ısrar ederse Yönetim Kurulu, kararını düzeltir.

b) Yönetim Kurulunun 8 inci maddenin (f) fıkrasında yazılı konularla ilgili kararlarının birer örneği 15 gün içinde Maliye ve Gümrük Bakanlığına bildirilir.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı kendisine gönderilen bu kararlardan kanun ve tüzük hükümlerine uygun görmediklerinin düzeltilmesini 30 gün içinde gerekçesi ile birlikte resen Sandıktan isteyebilir.

Bakanlığın bildirim üzerine, Yönetim Kurulu kararını düzeltmezse bu kararı dosyası ile birlikte Bakanlığa yollar. Bakanlık, görüşünde ısrar ederse bu konuda Danıştayın görüşü alınır.

İlgililer hakkında alınmış kararlar ile Genel Müdürlükçe yapılan tahsis işlemlerine ait bildirimler, ilgililerin adreslerine iadeli taahhütlü olarak gönderilir. Bunlara karşı ilgililer idari dava açabilir.»

MADDE 3. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 14 üncü maddesinin (a) fıkrasının birinci bendi ile (d), (f) ve (h) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«a) İştirakçilerin emeklilik keseneğine esas aylık tutarları üzerinden her ay kesilecek % 12 emeklilik kesenekleri;»

«d) (a) fıkrasında yazılı % 12 emeklilik keseneğine karşılık % 22, (b, c ve ç) fıkralarında yazılı paralara eşit olarak kurumlarınca verilecek karşılıklar;»

«f) 55 inci maddeye göre bağlanacak vazife malullüğü aylıkları ile 66 ncı maddenin (ç) fıkrasına göre bağlanacak dul ve yetim aylıkları için her yıl kurum bütçelerinin aylık veya ücret bölümlerindeki ödeneklerin % 4'ü oranında verilecek ek karşılıklar;»

«h) 17 nci madde gereğince alınacak paralar;»

MADDE 4. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 17. — Kurumlar 14 üncü maddede yazılı Sandık gelirlerinden;

a) (a, b, c, ç, d, e) fıkralarında yazılı kesenek ve karşılıkları, aylık, ücret veya tahsisatın tediyesi gününü takip eden günden başlamak üzere 20 gün içinde,

b) (f) fıkrasında yazılı % 4'lerin tamamını, bütçelerinin yetkili makamlarca tasdik edildiği tarihleri takip eden aybaşlarından itibaren en çok (6) ay içinde ve aylık eşit taksitlerle ve yıl içinde alınan ek tahsisatlara ait % 4'lerin tamamının da o yılın son gününü geçmemek üzere bunların alındığı tarihleri takip eden (2) ay içinde,

c) (g, h, i) fıkralarında yazılı olanları, tahsilleri gününü takip eden günden başlamak üzere 20 gün içinde,

ç) (j) fıkrasında yazılı olanları, ilgili maddelerinde gösterilen süreler içinde,

Sandığa veya Sandık adına postaya veya bankaya yatırmaya mecburdurlar.

Gelirlerin ve tahsilatın Sandığa veya Sandık adına postaya veya bankaya yatırılmasını müteakip, kurumlar, 14 üncü maddenin (f, g, h, i, k, l) fıkralarında ve 28 inci maddede yazılı gelirler için gelirin cinsini, miktarını, makbuzun tarih ve sayısını ve hangi banka veya posta idaresine yatırıldığını gösterir muhtasar bordroyu Sandığa gönderirler.

14 üncü maddenin (a, b, c, ç, d) fıkraları ile 34, 38 ve 39 uncu maddelerde yazılı gelirler için, kurumlarca iştirakçilerin adı, soyadı ve emeklilik sicil numaraları ile her çeşit emeklilik kesenekleri, kurum karşı-

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Emekli, adi malullük, vazife ve harp malullüğü, er vazife malullüğü, dul ve yetim aylıklarına, harp malullüğü ve sosyal yardım zamlarına, toptan ödemeye, kesenek iadesine, emeklilik ve evlenme ikramiyeleri ile ölümlü yardımlarına ait tahakkuk ve ödeme işlemleri ve bunlara ilişkin düzeltme, kaldırma, iptal ve red işlemleri ile yönetmeliklerde belirtilen sair işler Genel Müdürlükçe yürütülmüştür.»

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 17. — Kurumlar 14 üncü maddede yazılı Sandık gelirlerinden;

a) (a, b, c, ç, d, e) fıkralarında yazılı kesenek ve karşılıkları, aylık, ücret veya tahsisatın tediye günü takip eden günden başlamak üzere 20 gün içinde,

b) (f) fıkrasında yazılı % 4'lerin tamamını, bütçelerinin yetkili makamlarca tasdik edildiği tarihleri takip eden aybaşlarından itibaren en çok (6) ay içinde ve aylık eşit taksitlerle ve yıl içinde alınan ek tahsisatlara ait % 4 lerin tamamının da o yılın son gününü geçmemek üzere bunların alındığı tarihleri takip eden 2 ay içinde,

c) (g, h, i) fıkralarında yazılı olanları, tahsilleri gününü takip eden günden başlamak üzere 20 gün içinde,

ç) (j) fıkrasında yazılı olanları, ilgili maddelerinde gösterilen süreler içinde,

Sandığa veya Sandık adına postaya veya bankaya yatırmaya mecburdurlar.

Gelirlerin ve tahsisatın Sandığa veya Sandık adına postaya veya bankaya yatırılmasını müteakip, kurumlar, 14 üncü maddenin (f, g, h, i, k, l) fıkralarında ve 28 inci maddede yazılı gelirler için gelirin cinsini, miktarını, makbuzun tarih ve sayısını ve hangi banka veya posta idaresine yatırıldığını gösterir muhtasar bordroyu Sandığa gönderirler.

14 üncü maddenin (a, b, c, ç, d) fıkraları ile 34, 38 ve 39 uncu maddelerde yazılı gelirler için, kurumlarca iştirakçilerin adı, soyadı ve emeklilik sicil numaraları ile her çeşit emeklilik kesenekleri, kurum karşılıkları,

(Hükümetin Teklifi)

lıkları, hizmet borçlanmasına ait tahsilat ve bu mahiyetteki paralar ait olduğu ay sütununda gösterilmek suretiyle her takvim yılı için iki nüsha «Şahıs Emeklilik Kesenekleri İcmal Bordrosu» düzenlenir.

Bir ay içindeki itibarî hizmet süreleri tahakkuk ettirilerek sütununa yazılır ve yıl sonunda bu Kanunda yer alan maddelere göre bu hizmetlere ait paralar hesabedilerek ayrıca kaydolunur.

Kurumlar bu bordroların, bağlı oldukları tediye merkezinin parasal mutabakatını aldıktan sonra, birinci nüshasını en geç müteakip yılın Ocak ayı sonuna kadar Sandığa veya Sandık adına postaya verirler. Bordroların ikinci nüshaları kurumlarca yıllar itibariyle arşivlenir.

Tediye merkezleri her kurumun aylık ödeme bordrosundaki kesinti sütunlarında gösterilen Sandık gelirlerinin aylık toplamını, her sayfası bir kuruma tahsis edilecek bir deftere Sandık gelirinin cinsine göre ayrı ayrı göstermek suretiyle her ay kaydederler.

Yıl sonlarında tediye merkezlerince, zımbalı olan bu defterin kurumlar itibariyle toplamları yapılır ve bundan da bir icmal bordrosu çıkarılır ve her yıl Ocak ayı sonuna kadar Sandığa veya Sandık adına postaya verilir.

İcmal sütununun altında her ay gönderilen paralara ait banka veya posta makbuzlarının gün, sayı ve muhteviyatları da gösterilir.

Sandık gelirlerini tahakkuk ettirmeyen, yukarıda yazılı süreler içinde kesmeyen veya göndermeyen kurumların ve tediye merkezlerinin tahakkuk ve ödemeyle ilgili memurları ile sorumlu muhاسبilerinden bu paralar % 10 fazlasıyla birlikte ve Sandığın talebi üzerine Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre mahallî maliye teşkilatınca tahsil olunur.

Şu kadar ki, kendilerinden para cezası tahsil edilecek memur ve muhاسبilerin kurumları tarafından, gecikmenin mücbir sebepler dolayısıyla vaki olduğu bildirildiği ve Sandık Yönetim Kurulunca bu husus haklı görüldüğü takdirde para cezasının tahsilinden vazgeçilir.

(ç) fıkrasında yazılı süreler içerisinde yatırılmayan Sandık gelirleri ise, kurumlarından % 30 faizi ile birlikte Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tahsil olunur.

Kurumların bütçelerindeki ödeneğin yetmemesi veya ödenek mevcut olduğu halde mahalline ödeme emri gönderilmemesi dolayısıyla Sandık gelirlerinin zamanında gönderilmemesi halinde bu paralar % 20 gecikme zammıyla birlikte ilgili kurumdan alınır.

Yukarıda yazılı defter ve icmal bordroları Sandıkça hazırlanır.

Sandık Genel Müdürü, kurumların bu Kanunda yazılı konularda Sandığa karşı vecibelerini yerine getirip getirmediğini, mahallî en büyük amirin tefrik edeceği bir memurla birlikte müfettişleri eliyle münferiden veya yıllık çalışma programları çerçevesinde teftiş ettirebilir.

Sandık müfettişlerinin bu görevlerini yerine getirmek için isteyecekleri defter, kayıt, hesap vesair belgelerin ibrazı zorunludur. Bunları vermeyenler hakkında 128 inci madde hükümleri tatbik olunur.»

MADDE 5. — T.C. Emekli Sandığı Kanununun 22 nci maddesinin (c) ve (d) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«c) Devlet bono ve tahvilleri ile kamu yatırımları gelir ortaklığı senetlerine;»

«d) Faiz haddi yitirilişteki mevzuata göre en yüksek seviyede olmak şartıyla vadeli ve vadesiz mevduat şeklinde millî bankalara;»

MADDE 6. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 23 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 23. — Sandığın her yıl, bir yıl evvelki bilançosunda görülen sermayesine göre döner sermaye olarak kullanılacak fondan; iki iştirakçinin kefaletiyle ve Sandığa tabi veya diğer sosyal güvenlik kurumlarına prim ödemek suretiyle geçen sürelerinin toplamı enaz beş yıl olan iştirakçilere, faiz haddi % 5'ten aşağı olmamak üzere borç para verilebilir.

Verilecek borcun miktarı iştirakçilerin aylık veya ücretlerinin 3 katını geçemez. Verilen borç para en çok iki yıl içinde geri alınır.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

hizmet borçlanmasına ait tahsilat ve bu mahiyetteki paralar ait olduğu ay sütununda gösterilmek suretiyle her takvim yılı için iki nüsha «Şahıs Emeklilik Kesenekleri İcmal Bordrosu» düzenlenir.

Bir ay içindeki fiilî ve itibarî hizmet süreleri tahakkuk ettirilerek sütununa yazılır ve yıl sonunda bu Kanunda yer alan maddelere göre bu hizmetlere ait paralar hesabedilerek ayrıca kaydolunur.

Kurumlar bu bordroların, bağlı oldukları tediye merkezinin parasal mutabakatını aldıktan sonra, birinci nüshasını en geç müteakip yılın Ocak ayı sonuna kadar Sandığa veya Sandık adına postaya verirler. Bordroların ikinci nüshaları kurumlarca yıllar itibariyle arşivlenir.

Tediye merkezleri her kurumun aylık ödeme bordrosundaki kesinti sütunlarında gösterilen Sandık gelirlerinin aylık toplamını, her sayfası bir kuruma tahsis edilecek bir deftere Sandık gelirinin cinsine göre ayrı ayrı göstermek suretiyle her ay kaydederler.

Yıl sonlarında tediye merkezlerince, zimbali olan bu defterin kurumlar itibariyle toplamı yapılır ve bundan da bir icmal bordrosu çıkarılır ve her yıl Ocak ayı sonuna kadar Sandığa veya Sandık adına postaya verilir.

İcmal sütununun altında her ay gönderilen paralara ait banka veya posta makbuzlarının gün, sayı ve muhteviyatları da gösterilir.

Sandık gelirlerini tahakkuk ettirmeyen, yukarıda yazılı süreler içinde kesmeyen veya göndermeyen kurumların ve tediye merkezlerinin tahakkuk ve ödemeye ilgili memurları ile sorumlu muhاسبlerinden bu paralar % 10 fazlasıyla birlikte ve Sandığın talebi üzerine 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre mahallî maliye teşkilatınca tahsil olunur.

Şu kadar ki, kendilerinden para cezası tahsil edilecek memur ve muhاسبlerin kurumları tarafından, gecikmenin müteakip sebepler dolayısıyla vaki olduğu bildirildiği ve Sandık Yönetim Kurulunca bu husus haklı görüldüğü takdirde para cezasının tahsilinden vazgeçilir.

(ç) fıkrasında yazılı süreler içerisinde yatırılmayan Sandık gelirleri ise, kurumlarından % 30 faizi ile birlikte 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tahsil olunur.

Kurumların bütçelerindeki ödenğin yetmemesi veya ödenek mevcut olduğu halde mahallîne ödeme emri gönderilmemesi dolayısıyla Sandık gelirlerinin zamanında gönderilmemesi halinde bu paralar % 20 gecikme zammıyla birlikte ilgili kurumdan alınır.

Yukarıda yazılı defter ve icmal bordroları Sandıkça hazırlanır.

Sandık Genel Müdürü, kurumların bu Kanunda yazılı konularda Sandığa karşı vecibelerini yerine getirip getirmediğini, mahallî en büyük amirin tefrik edeceği bir memurla birlikte müfettişleri eliyle münferiden veya yıllık çalışma programları çerçevesinde teftiş ettirebilir.

Sandık Müfettişlerinin bu görevlerini yerine getirmek için isteyecekleri defter, kayıt, hesap ve sair belgelerin ibrazı zorunludur. Bunları vermeyenler hakkında 128 inci madde hükümleri tatbik olunur.»

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Verilen borç para, iştirakçilerin mensup oldukları kurumlar tarafından, Sandıkça gönderilen ve bir kayıt sistemi ile borç bitinceye kadar muhafaza edilecek olan mektuplardaki miktarlara göre, ilgililerin borç aldıkları ayı takip eden aybaşından itibaren aylıklarından gerekli kesinti yapılarak ad ve soyadları ile emeklilik sicil numaraları da doğru ve tam olarak kaydolunmak suretiyle düzenlenecek tahsilat bordroları ile bağlı buldukları saymanlıklar tarafından ilgili bankalar vasıtasıyla Sandığa gönderilir.

Her ay başında yapılan borç para kesintileri toplamı saymanlıklar tarafından engeç 20 gün içinde, tahsilat bordroları ile birlikte, Sandık adına bankaya intikal ettirilir. Bankaca ekstrelerle birlikte Sandığa gönderilir. Kesilen borç para taksitlerini, bu süre içerisinde ilgili Bankalara intikal ettirmeyen saymanlıkların bu işle görevli memurlarından, Sandığın talebi üzerine, ilgili bankalara yatırılacak para miktarı üzerinden % 30 faiz, kurumlarınca tahsil edilir ve Sandığa gönderilir. Bu faizi ödemeyenlerden Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre mahallî maliye teşkilatınca tahsilat yapılır,

Borcun tamamını ödemedi emekli, adi mahül, vazife veya harp mahülü ve er vazife mahülü olanların kendilerine, ölenlerin dul ve yetimlerine veya kanunî mirasçılara ödenecek emekli ikramiyesinden, borç artıkları def'aten ikramiyelerinin borç artıklarını karşılamaması halinde Sandıkça veya diğer sosyal güvenlik kuruluşlarınca bunlara ödenecek aylıklardan taksitler halinde veya yapılacak toptan ödeme veyahut sair adlarla ödenecek toplu paralardan def'aten tahsil edilir.

Sandıktan borç para almış bulunanlara kefil olmuş iştirakçilerden borcun tahsili cihetine gidilmesi halinde de yukarıdaki hükümler uygulanır.

«Borç vermeye ait diğer hususlar yönetmelikte belirtilir.»

MADDE 7. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 25. — Sandık ihtiyacı için gayrimenkuller Yönetim Kurulu Kararı ve Maliye ve Gümrük Bakanlığının onayı ile satın alınabilir, yaptırılabilir veya gerekli görülen yerlerde Sandıkça kamulaştırılabilir.

22 nci maddede belirtilen gayrimenkuller, de yukarıdaki fıkra hükümlerine tabidir.

MADDE 8. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 64 üncü maddesinde yer alan harp mahüllüğü zammı gösterge tablosu aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir,

«Maluliyet Derecesi»	İştirakçiler, erbaş ve erler ile sivil görevliler için
1	300
2	260
3	220
4	180
5	150
6	130

MADDE 9. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 65 inci maddesinin (d) fıkrasının son bendinde yer alan (100 sayısı (200) olarak, aynı maddenin (e) fıkrası ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«e) Ayakta veya meskeninde tedavileri halinde kullanılacak ilaç ve sağlık malzemesi hakkında, bu Kanuna 1425 sayılı Kanunla eklenen değişik geçici 7 nci madde hükümleri uygulanır.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 7. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 25. — Sandık ihtiyacı için gayrimenkuller Yönetim Kurulu Kararı ve Maliye ve Gümrük Bakanlığının onayı ile satın alınabilir, yaptırılabilir veya Kanunla sandığa verilen görevlerin ifası için gerekli görülen yerlerde Sandıkça kamulaştırılabilir.

22 nci maddede belirtilen gayrimenkuller de yukarıdaki fıkra hükümlerine tabidir.

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 65 inci maddesinin (d) fıkrasının son bendi ile aynı maddenin (e) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Şu kadarki, talep olanlar (100)'ü geçtiği takdirde Sandık Yönetim Kurulunca bu sayı yıllık bütçe imkânlarına göre artırılabilir.»

«e) Ayakta veya meskende tedavileri halinde kullanılacak ilaç ve sağlık malzemesi hakkında, bu Kanuna 1425 sayılı Kanunla eklenen değişik Geçici 7 nci madde hükümleri uygulanır.»

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 10. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 72 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 72. — Ölen iştirakçilerin, iştirakçi bulunmayan dul ve muhtaç anaları ile iştirakçi olmayan ve ölüm tarihinde muhtaç ve (65) yaşını doldurmuş bulunan babalarına Sandığa müracaat tarihini takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır. Muhtaç babalardan çalışarak geçimini sağlayamayacak derecede malul olanlar için yaş kaydı aranmaz.

Muhtaç olması sebebiyle aylık bağlanan babanın ölümünde aylığı, muhtaç olması şartı ile Sandığa müracaat tarihini takip eden aybaşından itibaren öz anaya bağlanır.

Şu kadar ki, ölüm tarihinde; evli bulunmaları dolayısıyla aylık bağlanmamış ve sonradan dul kalmış veya boşanmış muhtaç analar ile (65) yaşını doldurmamış malul ve muhtaç bulunmayan babaların, (65) yaşını doldurmaları veya malul duruma girmeleri halinde, muhtaç bulunmaları şartı ile (65) yaşını doldurmuş olmakla beraber muhtaç olmadıklarından dolayı aylık bağlanmamış bulunmaların sonradan muhtaç duruma girmeleri halinde, Sandığa müracaatlarını takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır.

Bu Kanunun 64 üncü maddesinin (a, b, c, ç, d ve e) fıkralarında açıklanan durumlardan dolayı veya 3.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanun ile bu Kanuna ek 2566 sayılı Kanun kapsamında mütalaa edilen görevler nedeniyle geride dul ve yetim bırakmadan hayatlarını kaybetmiş bulunan iştirakçilerin muhtaç baba veya analarına, ölüm tarihini takip eden aybaşından geçerli olarak aylık bağlanır»

MADDE 11. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 74 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 74. — Ölüm tarihinde (18) yaşını, orta öğrenim yapmakta ise (20) ve yükseköğrenim yapmakta ise (25) yaşını doldurmamış erkek çocuklara aylık bağlanır,

Ölüm tarihinde (18) yaşını doldurmuş ve öğrenci olmamaları nedeniyle aylık bağlanmamış erkek çocuklara, öğrenim durumlarına göre yukarıdaki bentde belirtilen yaşları geçmemek şartıyla aylık bağlanır.

Yetim aylığını almakta iken öğrenim durumlarına göre yukarıda belirtilen yaşları doldurmaları veya öğrencilik durumlarının sona ermesi nedeniyle aylıkları kesilen veyahut ortaöğrenimde (20) yaşını doldurmuş olmaları nedeniyle aylık bağlanmamış erkek çocuklardan, yukarıda belirtilen yaşları geçmemek şartıyla yeniden veya ilk defa öğrenci olanlara öğrenci oldukları tarihi takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır.

Ortaöğrenimi bitirdikten sonra ve (20) yaşını doldurmadan önce ilk ders yılında yükseköğrenime başlayan erkek çocukların aylıkları aralıksız ödenir.

Ortaöğrenimi bitirdikten sonra yükseköğrenime devam edebilmek için yurt dışında yabancı dil öğreniminde geçen sürenin en çok bir yılı ile master ve lisans üstü uzmanlık öğrenimlerinde geçen sürelerin tamamı yükseköğrenimden sayılır.

Bir yükseköğrenimin bitirilmesinden sonra ikinci bir yükseköğrenimde geçen süreler ile doktora veya ikinci defa yapılan master veyahut lisans üstü uzmanlık öğreniminde geçen sürelerde aylık ödenmez.

Ölüm tarihinde iyileştirilmesi olanaksız hastalıklarının veya sakatlıklarının çalışmalarına engel olduğu sağlık kurulunca onaylanacak raporla tespit edilenlere muhtaç olmaları şartıyla, ölüm tarihindeki yaşları ne olursa olsun ölüm tarihini izleyen aybaşından, sonradan bu şekilde malul ve muhtaç duruma düştükleri anlaşılmalara, kendileri veya veli veyahut vasileri tarafından Sandığa müracaat tarihlerini takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır.

Aylık almakta iken yukarıdaki bent kapsamına girdikleri aynı şekilde anlaşılmalara aylıkları, yaşları dolayısıyla aylıklarının kesilmesi gereken tarihte kesilmeyerek ödenmeye devam edilir.

5 yıl ve daha fazla fiili hizmeti bulunanların aylık bağlanan kız ve erkek çocukları hakkında da (malul-tük şartları hariç) bu madde hükümleri uygulanır.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 12. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 83 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 83. — Toptan ödeme, ilgililerin, filli ve itibari hizmet süreleri ile borçlandıkları hizmet süreleri için ödedikleri paralara tekabül eden süreler toplamının her tam yılı ile, görevlerinden ayrıldıkları tarihteki emekli keseneğine esas aylıklarının iki katının çarpımından oluşan miktarı ifade eder. Hizmet süresi toplamında bulunan yıl kesirleri tama iblağ edilir. Tahakkuk ettirilen toptan ödeme miktarı, bir yıllık hizmet için tahakkuk ettirilecek miktardan az olamaz.»

MADDE 13. — T.C. Emekli Sandığı Kanununun 92 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 92. — İştirakçilerden Türk vatandaşlığından çıkarılan, Türk vatandaşlığını bırakan, yabancı memleket uyruğuna girenlerin (Türk vatandaşlığını muhafaza edenler hariç) bu Kanunla tanınan her çeşit hakları düşer.

Aylık almakta iken veya aylık bağlama hakkı doğmadan önce, tanınan her çeşit hakları bu madde uyarınca düşenler, bu durumlarının ortadan kalkması halinde, Sandığa yazılı olarak yapacakları müracaatları takip eden aybaşından itibaren ve bu Kanunda öngörülen diğer şartları da taşımaları kaydıyla bu haklardan yeniden yararlandırılırlar.

Yukarıdaki hükümler 88 inci madde kapsamına girenlerle, dul ve yetimleri hakkında da uygulanır.»

MADDE 14. — T.C. Emekli Sandığı Kanununun 93 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 93. — Bu Kanuna göre bağlanan aylıkları alanlardan :

- a) 92 nci maddede yazılı durumlara girenlerin;
- b) Evlenen dul eşlerin, ana ve kız ile erkek çocukların (harp malulleriyle evlenen karılar hariç);
- c) Muhtaç durumdan çıkan ana ve babanın;
- ç) 74 üncü madde hükmü uygulanmak suretiyle (18) yaşını, ortaöğretimde ise (20) yaşını, yükseköğretim yapmakta ise (25) yaşını geçmemek üzere bu öğrenimlerini bitiren erkek çocukların;

Aylıkları, bu durumlarının katı olarak belirtildiği tarihleri takip eden aybaşından itibaren kesilir.

Bunların, bu Kanun uyarınca yeniden aylığa müstehak olmaları şartıyla tekrar aylıkları bağlanır.»

MADDE 15. — T.C. Emekli Sandığı Kanununun 94 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 94. — Bu Kanunda belirtilen istisnalar dışında, iki yönden aylığa hak kazananların, tercih ettikleri aylıkları, Sandığa yazılı müracaatları takip eden aybaşından itibaren ödenir. Diğer aylıkları sürekli olarak kesilir.

Ancak, iki yönden aylığa aynı zamanda hak kazananlara, müstehak oldukları tarihten itibaren fazla olan aylıkları ödenir.

Tercih ettikleri aylıklarını alanlar; yeniden Sandığa bağlı olarak başvurdukları tarihi izleyen aybaşından itibaren bu isteklerinden dönebilirler.

Emekli, adı malullük, vazife malullüğü, harp malullüğü veya er vazife malullüğü aylığı almakta iken dul veya yetim aylığını tercih edenlerin ölümlerinde, dul ve yetimlerine kendi emekli, adı malullük, vazife malullüğü, harp malullüğü, er vazife malullüğü aylıkları üzerinden aylık bağlanır.

Dul ve yetim sıfatıyla toptan ödeme yapılanlara, gerek yine dul ve yetim sıfatıyla gerek kendi vazifelerinden dolayı müstehak oldukları toptan ödeme ayrıca yapılır.

Evlendiğinden dolayı aylığı kesilenlerin, kocasının ölümü sebebiyle toptan ödemeye müstehak olması, yetim aylığının ödenmesine mani olmaz.

İki cihetten aylık veya toptan ödemeye aynı zamanda müstehak duruma girenler hakkında da yukarıdaki hükümler uygulanır.»

MADDE 16. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 103 üncü maddesinin (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«a) Aylıkları, rütbe aylıklarından az ise aradaki fark ilgili kurumlarınca ödenerek, rütbeleri aylıklarından kesenek alınır.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Tasarının 13 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Tasarının 15 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Tasarının 16 ncı maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 17. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 121 inci maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

«Herhangi bir nedenle Sandık tarafından ilgililere istihkaklarından fazla veya yersiz olarak yapılan ödemelerin, bu hatalı işlemlerin düzeltildiği tarihten itibaren geçmiş son beş yıl içinde tutarları tahsil edilir.»

MADDE 18. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

«EK MADDE 1. — Yasama Organı Üyeliği yapanlarla dışarıdan bakanlığa atananlar bu sıfatları kazandıkları tarihi takip eden aybaşından itibaren isteklerine veya yaşlarına bakılmaksızın T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilirler. Bu gibilerin sözkonusu tafihte, başka sosyal güvenlik kurumları ile ilgileri bulunuyorsa bu ilgileri sona erer.

Bunların emeklilik keseneklerine ve kurum karşılıklarına birinci derecenin son kademesi ve iştirakçilere uygulanmakta olan en yüksek ek gösterge esas tutulur.»

«EK MADDE 2. — Ek birinci madde gereğince T. C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilenlerin, istekleri üzerine 18 yaşını doldurdukları tarihten sonra geçen çalışma sürelerinin en çok 15 yılını işyerlerinden veya bağlı buldukları meslek kuruluşlarından veyahut vergi daireleri ile diğer resmî mercilerden alacakları belgelerle belgelemek şartıyla, 20.5.1976 tarih ve 2012 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ile 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa eklenen ek maddedeki esas ve oranlara göre borçlandırılır. Borçlanmaya, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin (A) fıkrasında yer alan gösterge tablosundaki 4 yıllık yüksekokul mezununun girebileceği derecenin ilgili kademesi esas alınır.

Bu madde gereğince borçlandırılan süreler için tahakkuk ettirilen borç miktarı ödenmeden (ölüm, mahlullük ve 65 yaş haddi hariç) emeklilik işlemi yapılamayacağı gibi bu süreler emeklilik ikramiyesinin hesabında da sayılmaz.»

«EK MADDE 3. — Çeşitli sosyal güvenlik kurumlarından emekli olduktan sonra, Yasama Organı Üyeliği yapanlarla, dışarıdan bakanlığa atanarlardan, T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmek isteyenlerin bu isteklerinin Sandık kaydına geçtiği tarihi takip eden aybaşından itibaren bu Kanunun ek 1 inci maddesi gereğince Sandık iştirakçilikleri sağlanır ve aynı tarihten itibaren sosyal güvenlik kurumlarından almakta oldukları aylıkları kesilir. Bu gibilerin (emekli aylığı almak suretiyle geçmiş süreleri hariç) yine istekleri üzerine, bu Kanunun ek 2 nci maddesi gereğince borçlandırılmaları yapılır.»

«EK MADDE 4. — Yasama Organı Üyeleri veya dışarıdan atanan bakanlardan görev süreleri sona erenlerden;

a) T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmesi gereken bir göreve girenlerin emekli keseneklerine, kesenekleri kendileri, karşılıkları da kurumlarınca ödenmek üzere 1 inci derecenin son kademesi ve iştirakçilere uygulanmakta olan en yüksek ek gösterge esas alınır.

b) Diğer sosyal güvenlik kurumları ile ilgili bir görevde çalışanların istekleri üzerine, müracaatlarının T.C. Emekli Sandığı kayıtlarına geçtiği tarihi takip eden aybaşından itibaren kesenek ve kurum karşılıkları birinci derecenin son kademesi ve iştirakçiler için uygulanmakta olan en yüksek ek gösterge üzerinden hesap edilmesi şartıyla T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmeleri sağlanır.

Bu suretle ilgileri devam edenlerin Bağ - Kur ile ilgilendirilmeleri gereken işlerde çalışanların kesenek ve karşılıklarının tamamı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgilendirilmeleri gereken görevlerde çalışanların keseneklerinin tamamı ile, Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenecek işveren hissesi ile % 18 karşılık arasındaki farkın tamamı kendilerinden, işveren hissesi de çalıştıran işyerinden tahsil edilir. Ancak bu suretle geçen süreler emeklilik ikramiyesinin hesabında dikkate alınmaz.»

(a) ve (b) fırası kapsamına girenlere istekleri üzerine Ek 5 inci maddedeki esas ve oranlara göre aylık bağlanır.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 17. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 121 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Herhangi bir nedenle Sandık tarafından ilgililere istihkaklarından fazla veya yersiz olarak yapılan ödemelerin, bu hatalı işlemlerin düzeltildiği tarihten geriye doğru hesap edilecek beş yıllık tutarları tahsil edilir. Tahsilin ne şekilde yapılacağı yönetmelikle düzenlenir.»

MADDE 18. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki Ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Tasarının Ek 1 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 2. — Tasarının Ek 2 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 3. — Tasarının Ek 3 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 4. — Tasarının Ek 4 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

«EK MADDE 5. — Yasama Organı Üyeliği yapanlar, dışardan atanan Bakanlar ile bu görevleri sona ermiş bulunanlardan;

a) 5434 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin değişik (ç), (h) ve (i) fıkraları ile 23.9.1983 tarih ve 2898 sayılı Kanunun geçiçi 1 inci maddesinde belirtilen yıllar itibariyle belirlenen yaşları dolduracak olanlara, çeşitli sosyal güvenlik kurumlarına kesenek veya pirim ödemek suretiyle 15 yıl veya daha fazla fiilî hizmetlerini tamamlamış veya 15 yıl veya daha fazla süreyi, bu Kanunun dışındaki hükümlere göre borçlanmış olmaları veyahut borçlandıkları sürelerle 15 yıl veya daha fazla süreyi doldurmaları; 15 yıldan az, 10 yıldan fazla hizmeti olup da, bu Kanun uyarınca borçlandıkları sürelerle beraber en az 15 yıl hizmeti tamamlamaları;

b) 10 yıldan az hizmeti olup da, bu Kanunun Ek 2 nci maddesi uyarınca hizmetlerini borçlanmak suretiyle 15 yıl veya daha fazla süreyi tamamlayanlara ise kadınların 55, erkeklerin 60 yaşını doldurmaları (ölüm ve maluliyet halleri hariç);

Şartıyla, aylık bağlanması için T.C. Emekli Sandığına yazılı müracaatlarını takip eden aybaşından itibaren emekli aylığı bağlanır.

Bunlara bağlanacak aylığın hesabında, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun değişik 41 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Bunların dul ve yetimlerine bağlanacak aylıkların hesabında da bu madde uygulanır.

Bu Kanuna göre emekli aylığı bağlanmasında 2829 sayılı Kanunun 8 inci maddesi hükümleri uygulanmaz.

«EK MADDE 6. — a) Bu Kanunla ek ve değişikliklerinde emeklilik kesenekleri ile kurum kesenek karşılıklarına bağlı olarak tespit edilmiş oranlar, 5434 sayılı Kanunun değişik 14 üncü maddesinin (a) ve (d) fıkralarında gösterilen oranlar esas alınarak yükseltilmiş sayılır.

b) «Emekli, Adi Malullük veya Vazife Malullüğü Aylığı Bağlanmış Olanlarla, Bunların Kanunen Bakmakla Yükümlü Buldukları Aile Fertleri, Dul ve Yetim Aylığı Alanların Muayene ve Tedavileri Hakkında Tüzük» ile «Vazife Malullerinin Nevileriyle Dereceleri Hakkında Nizamname» ve «Vazife Malullüklerini Belirten Usul ve Belgeler Hakkında Tüzük» hariç bu Kanunda geçen diğer «tüzük» deyimleri «yönetmelik» olarak değiştirilmiştir.»

«EK MADDE 7. — T.C. Emekli Sandığı Kanununun uygulanmasından doğan Sandık alacakları on yıllık zamanaşımına tabidir.»

«EK MADDE 8. — Kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçiçi 20 nci maddesine göre kurulan sandıklarla ilk defa bu Kanunun yürürlük tarihini takip eden aybaşından itibaren pirim veya kesenek ödemek suretiyle ilgilendirileceklerden kadın iştirakçilere 20 fiilî hizmet yılını ve (50) yaşını, erkek iştirakçilere 25 fiilî hizmet yılını ve (55) yaşını, 1 Ocak 1990 tarihinden itibaren ilgilendirilecek kadın iştirakçilere 20 fiilî hizmet yılını 55 yaşını, erkek iştirakçilere 25 fiilî hizmet yılını 60 yaşını doldurdıklarında, istekleri üzerine T.C. Emekli Sandığına emekli aylığı bağlanır.»

MADDE 19. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa 2.3.1970 tarihli ve 1239 sayılı Kanunla eklenen Ek - 1 inci maddeye aşağdaki bent eklenmiştir.

«Yukarıdaki hükümler, 22.6.1956 tarih ve 6741 sayılı Kanunla 53 üncü maddeye eklenen bent gereğince malullük aylığı alanlardan ölenlerin dul ve yetimleri hakkında da uygulanır»

MADDE 20. — T.C. Emekli Sandığı Kanununa 8.7.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanun ile eklenen değişik geçiçi 7 nci maddeye aşağdaki bent eklenmiştir.

«15.6.1978 tarih ve 2150 sayılı Kanun hükümlerine göre Vatanî Hizmet Tertibinden aylık bağlanmış olanların yalnız kendileri de yukarıdaki hükümlerden faydalandırılırlar.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

EK MADDE 5. — Tasarının Ek 5 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 6. — Tasarının Ek 6 ncı maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 7. — Tasarının Ek 7 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 8. — Tasarının Ek 8 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

«EK MADDE 9. — Türk Vatandaşlarıyla evlenmiş yabancı uyruklu karılara, Türkiye'de ikâmet ettikleri sürece, mütekabiliyet esası da dikkate alınarak, değişik 68 inci maddedeki oranlara göre aylık bağlanır.»

MADDE 19. — Tasarının 19 uncu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — T. C. Emekli Sandığı Kanununa 8.7.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanun ile eklenen değişik Geçici 7 nci maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«15.6.1978 tarih ve 2150 sayılı Kanun hükümlerine göre Vatanî Hizmet Tertibinden aylık bağlanmış olanların yalnız kendileri yukarıdaki hükümlerden faydalandırılırlar.»

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 21. — Yasama Organı Üyeleri ile dışardan atanan Bakanlara ilişkin olarak 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerinde ve diğer kanunlarda yer alan bu Kanuna aykırı hükümler yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 22. — 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

«GEÇİCİ MADDE 1. — Sandık Yönetim Kurulunca bu Kanunun yayımı tarihine kadar verilmiş kararların ilgililere tebliğine devam edilir.

İlgililer bu kararlar üzerine, Sandık aleyhine idarî dava açabilirler.

Sandık Yönetim Kurulunca verilmiş kararların daha önce tebliğ edilmiş olması nedeniyle idarî dava açma süreleri işlemeye başlamış bulunanların bu süreleri kesilmeyeceği gibi bu Kanun, idarî dava açma süreleri geçmiş olanlara da yeni bir hak vermez.»

«GEÇİCİ MADDE 2. — 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla değiştirilen 14 üncü maddesinin (a) fıkrasında belirtilen emeklilik keseneği 1986 yılı için % 10, 1987 yılı için % 11, (d) fıkrasında belirtilen kurum karşılığı ise 1986 yılı için % 18, 1987 yılı için % 20 olarak uygulanır. Bu oranlar, belirtilen yıllarda emeklilik keseneği ve kurum karşılığı mahiyetindeki diğer oranlar hakkında da aynen uygulanır.

(f) fıkrasında belirtilen ek karşılık ise 1987 yılı için % 3, olarak uygulanır.»

«GEÇİCİ MADDE 3. — Aylık bağlanması için gerekli süreleri geçirmeleri nedeniyle aylık bağlanamamış ana ve babalardan, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra yapacakları yazılı müracaatı takip eden aybaşından itibaren bu Kanunun diğer hükümleri de dikkate alınarak müstehak olmaları şartıyla aylık bağlanırlar. Bunlara geçmiş süreler için aylık ve emeklilik ikramiyesi ödenmez.»

«GEÇİCİ MADDE 4. — 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla değişik (74) üncü maddesinin değişiklikten önceki iki, üç ve dokuzuncu bentlerinde yazılı durumda olup da süresi içinde müracaat etmeyenlerle diğer veya aynı bir yüksekokula başlamayanlardan aylık bağlanmamış erkek çocuklara, bu Kanundaki şartları taşımaları halinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapacakları müracaatı takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanırlar.»

«GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce, Türk Vatandaşlığını kaybetmeleri veya Hükümetten izin almaksızın yabancı memlekette vazife kabul etmeleri nedeniyle aylık bağlanamayanlarla emekli, dul ve yetim aylıkları kesilenlerin, yeniden Türk Vatandaşlığını kazanmaları şartıyla bu Kanunun diğer hükümleri de dikkate alınarak, müstehak olmaları halinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapacakları müracaatlarını takip eden aybaşından itibaren aylıkları yeniden veya iadeten bağlanırlar. Bunlara geçmiş süreler için aylık ve emeklilik ikramiyesi ödenmez.»

«GEÇİCİ MADDE 6. — İki cihetten aylığa müstehak olanlardan aylıklardan birinin tercih için aranan süreleri geçirenlere, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapacakları müracaatı takip eden aybaşından itibaren, bu Kanunun diğer hükümleri de dikkate alınarak, müstehak olmaları şartıyla, tercih ettikleri aylıkları bağlanırlar. Bunlara geçmiş süreler için aylık ve emeklilik ikramiyesi ödenmez.»

«GEÇİCİ MADDE 7. — Bu Kanunun 19 uncu maddesi ile 1239 sayılı Kanunun Ek 1 inci maddesine eklenen bent gereğince; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 6741 sayılı Kanun hükümlerine göre malullük aylığı bağlanmış olup da ölenlerin dul ve yetimlerinin müracaatları üzerine kendilerine maddedeki şartları taşımaları kaydıyla müracaat tarihlerini takip eden aybaşından itibaren dul ve yetim aylığı bağlanırlar. Bunlara geçmiş süreler için aylık ve emeklilik ikramiyesi ödenmez.»

«GEÇİCİ MADDE 8. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 5434 sayılı Kanunun 17 nci maddesi uyarınca tarh ve tahakkuk etmiş ve tahsil edilmemiş bulunan % 10 gecikme zamları silinir ve bu devreye ait kurumlarca Sandığa ödenmesi gereken kesenek ve karşılıkları ile % 2 ek karşılıkları, Bu Kanunun yü-

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 21. — Tasarının 21 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir,

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının Geçici 1 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla değiştirilen 14 üncü maddesinin (a) fıkrasında belirtilen emeklilik keseneği 1986 yılı için % 10, 1987 yılı için % 11, (d) fıkrasında belirtilen kurum karşılığı ise 1986 yılı için % 18, 1987 yılı için % 20 olarak uygulanır. Bu oranlar belirtilen yıllarda emeklilik keseneği ve kurum karşılığı mahiyetindeki diğer oranlar hakkında da aynen uygulanır.

(f) fıkrasında belirtilen ek karşılık ise 1986 yılı için % 2, 1987 yılı için % 3, olarak uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Tasarının Geçici 3 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Tasarının Geçici 4 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Tasarının Geçici 5 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Tasarının Geçici 6 ncı maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 7. — Tasarının Geçici 7 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 8. — Tasarının Geçici 8 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

rürlük tarihine kadar yatırmamış bulunanların bu paraları, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde yatırmaları şartıyla % 30 gecikme zammı tahakkuk ettirilmez.

Bu sürede yatırılmadığı takdirde 17 nci maddenin bu Kanunla değişik hükümlerine göre işlem yapılır.»

«GEÇİCİ MADDE 9. — Bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki çeşitli hükümlere göre 10 yıllık aylıkları def'aten ödenmiş olanlarla, sonradan ölenlerin dul ve yetimlerine, bu Kanunun diğer hükümleri de dikkate alınarak, müracaat tarihlerini takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır. Bunlara geçmiş süreler için aylık ve emeklilik ikramiyesi ödenmez.»

«GEÇİCİ MADDE 10. — 5434 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinde belirtilen süreler içerisinde müracaat edememiş olmaları sebebiyle aylık bağlanamamış bulunanlarla bunların dul ve yetimlerine vazife malullüklerinin 5434 sayılı Kanunun ilgili maddesine göre tevsil edilmesi ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde T.C. Emekli Sandığına müracaat etmeleri halinde, müracaat tarihini takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır. Bunlara geçmiş süreler için aylık ödenmez.»

«GEÇİCİ MADDE 11. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Yasama Organı Üyelikleriyle, açıktan tayin edildikleri Bakanlıkları devam edenlerin;

a) T.C. Emekli Sandığı ile iştirakçi olarak ilgilendirilmekte olanlardan, 1 inci derecenin 4 üncü kademesine gelmemiş bulunanların, emeklilik keseneklerine esas tutulacak derece, kademe ve ek göstergeleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren Ek-1 inci maddede yer alan esaslara göre tespit edilir.

b) Henüz T.C. Emekli Sandığı ile iştirakçi olarak ilgilendirilmemiş olanlarla, diğer sosyal güvenlik kurumlarıyla ilgileri devam edenler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren T.C. Emekli Sandığı ile Ek-1 inci madde esaslarına göre iştirakçi olarak ilgilendirilirler. Bunlardan hiç bir sosyal güvenlik kurumuyla ilgilendirilmemiş bulunanların bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, bu görevlerde geçen süreleri için ödenmesi gereken emeklilik kesenekleri adlarına borç kaydedilerek, kurum karşılıkları T.B.M.M.'den tahsil olunur.

Yukarıdaki fıkralarda sayılanlardan isteyenler hakkında bu Kanunun Ek-2 nci maddesi gereğince borçlandırma işlemi yapılır.»

«GEÇİCİ MADDE 12. — Bu Kanunun yürürlüğünden önce Yasama Organı Üyelikleri veya Bakanlığı sona erenlerden;

a) Halen T.C. Emekli Sandığı ile ilgili bir görevde bulunanların, emeklilik keseneklerine esas tutulacak derece ve kademeleri ile ek göstergeleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren 1 inci derecenin son kademesi ve iştirakçilere uygulanmakta olan en yüksek ek göstergeye yükseltilerek, kesenekleri kendilerinden, karşılıkları da kurumlarından alınır.

b) Diğer sosyal güvenlik kurumları ile ilgili bir görevde çalışanların istekleri üzerine, müracaatlarının T.C. Emekli Sandığı kayıtlarına geçtiği tarihi takip eden aybaşından itibaren kesenek ve kurum karşılıkları birinci derecenin son kademesi ve iştirakçiler için uygulanmakta olan en yüksek ek gösterge üzerinden hesap edilmek şartıyla T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmeleri sağlanır. Diğer sosyal güvenlik kurumları ile olan ilgileri aynı tarihten itibaren kesilir.

Bu suretle ilgileri devam edenlerin Bağ - Kur ile ilgilendirilmeleri gereken işlerde çalışanların kesenek ve karşılıklarının tamamı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgilendirilmeleri gereken görevlerde çalışanların keseneklerinin tamamı ile, Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenecek işveren hissesi ile % 18 karşılık arasındaki farkın tamamı kendilerinden, işveren hissesi de çalıştıran işyerinden tahsil edilir. Ancak bu suretle geçen süreler emeklilik ikramiyesinin hesabında dikkate alınmaz.»

(a) ve (b) fıkrası kapsamına girenlere istekleri üzerine Ek 5 inci maddedeki esas ve oranlara göre aylık bağlanır.

c) T.C. Emekli Sandığı dışında, diğer sosyal güvenlik kurumlarından emekli olmuş bulunanlardan halen hayatta olanların, istekleri üzerine, sandığa yaptıkları müracaatlarını takip eden aybaşından itibaren bu Ka-

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

GEÇİCİ MADDE 9. — Tasarının Geçici 9 uncu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 10. — Tasarının Geçici 10 uncu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 11. — Tasarının Geçici 11 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 12. — Tasarının Geçici 12 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

nun esaslarına göre iştirakçilikleri sağlanır. Aynı tarihten itibaren de almakta oldukları emekli aylıkları kesilir.

Yukarıdaki fıkralarda sayılanlardan isteyenler hakkında bu Kanununun Ek 2 nci maddesi gereğince borçlandırma işlemi yapılır.

Bu gibiler için; hak kazandıkları ve istekte buldukları takdirde Ek 5 inci madde esaslarına göre emeklilik işlemi uygulanır.

d) T.C. Emekli Sandığından emekli olanlarla, ölenlerin kendilerine veya dul ve yetimlerine bağlanmış olan emekli, dul ve yetim aylıkları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren, bu Kanunla getirilen ve aylık bağlanmasına esas tutulan derece, kademe ve ek göstergeleri ile aylık bağlama oranları esas alınmak suretiyle yükseltilir.

e) Ölimleri sebebiyle dul ve yetimlerine diğer sosyal güvenlik kurumlarından bağlanan aylıklar Sandığa yazılı müracaatlarını takip eden aybaşından itibaren (d) fıkrasındaki hükümlere göre düzeltilerek sandığa ödenir. Bunların diğer sosyal güvenlik kurumlarından bağlanan aylıkları aynı tarihten itibaren kesilir.

«GEÇİCİ MADDE 13. — Çeşitli sosyal güvenlik kurumlarına tabi hizmetleri toplamı veya bu kurumlardan birine tabi olarak geçen hizmetleri, 10 yıldan az olup da, bu Kanunun ek 2 nci maddesi uyarınca hizmetlerinin bir kısmını veya tamamını borçlanmak suretiyle en az 15 yıl fiili hizmeti olan yasama organı üyeleriyle dışardan atanan bakanlardan;

a) 1983 yılında seçilen ve bakanlığa atananlarla daha önceki yıllarda bu görevleri sona erenlerden, kadın ise 45, erkek ise 50 yaşını,

b) 1988 yılında seçilen veya bakanlığa atananlardan kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını,

c) 1993 yılında seçilen veya bakanlığa atananlardan kadın ise 55, erkek ise 60 yaşını,

dolduranlara istekleri üzerine ek 5 inci madde esaslarına göre aylık bağlanır.

Maluliyet ve ölüm nedenlerinden dolayı aylık bağlanması halinde yukarıdaki fıkralarda sözü edilen yaşlar aranmaz.

Yasama dönemleri tamamlanmadan seçimlerin erken yapılması halinde yukarıdaki fıkralarda yer alan yaşlar yeni seçim tarihlerine göre aranır.

Ara seçimlerde seçilenlerle seçim dönemi arasında bakanlığa atananlarda ise, seçildikleri veya atandıkları seçim döneminde uygulanan yaşlar aranır.

«GEÇİCİ MADDE 14. — Bu Kanunun yürürlük tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı iştirakçisi bulunanlar, 8.5.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce yurt dışında ev kadını olarak geçen sürelerini, sözü edilen Kanunun 4 üncü maddesinin 2, 3, 4 ve 5 inci fıkraları uyarınca borçlanabilirler,

«GEÇİCİ MADDE 15. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, 8.6.1984 tarih ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kurumlarda Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına tabi olarak çalışanlardan, sözleşmeli personel statüsüne geçenlerle, daha önce bu statüye geçmiş olanlardan, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yazı ile müracaat edenlerin, müracaat tarihini takip eden aybaşından itibaren Sandıklarla ilgileri devam ettirilir. Bunların emeklilik kesenekleri; emeklilik keseneğine esas aylıkları üzerinden % 15 olarak kesilir, kurumları da % 18 karşılık öderler.»

Kesenek ve karşılık yüzdelerinin artması halinde, bu maddedeki yüzdeler de aynı miktarda artırılır.

«GEÇİCİ MADDE 16. — Geçici 15 inci madde uyarınca iştirakçi olarak Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı ile ilgilendirilenlerden her ne sebeple olursa olsun, görevlerinden ayrılarak, diğer sosyal güvenlik kurumları ile ilgili bir görevde çalışanların istekleri üzerine, müracaatlarının Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı kayıtlarına geçtiği tarihi takip eden aybaşından itibaren, emekli keseneğine esas aylıkları üzerinden geçici 15 inci maddedeki kesenek ve karşılık toplamı üzerinden hesap edilmek ve her yıl bir kademe her üç yılda bir derece yükseltilmek ve tamamı kendilerinden tahsil edilmek şartıyla Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı ile ilgilendirilmeleri sağlanır.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

GEÇİCİ MADDE 13. — Tasarının Geçici 13 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 14. — Tasarının Geçici 14 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 15. — Tasarının Geçici 15 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 16. — Tasarının Geçici 16 ncı maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Bu suretle ilgileri devam edenlerin Bağ - Kur ile ilgilendirilmeleri gereken işlerde çalışanların kesenek ve karşılıklarının tamamı, Sosyal Sigortalar Kurumu veya 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesine tabi kurumlar ile ilgilendirilmeleri gereken görevlerde çalışanların keseneklerinin tamamı ile, Sosyal Sigortalar Kurumuna veya 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesine tabi kurumların emekli sandıklarına ödenecek işveren hissesi ile % 18 karşılık arasındaki farkın tamamı kendilerinden, işveren hissesi de çalıştıran işyerinden tahsil edilir.

Kesenek ve karşılık yüzdelerinin artması halinde, bu maddedeki yüzdeler de aynı miktarda artırılır.

Ancak bu suretle geçen süreler emeklilik ikramiyesinin hesabında dikkate alınmayacağı gibi, emekli keseneğine esas aylıkları da, tahsil durumları itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yer alan yükselebilecekleri azami derece ve kademe geçemez.»

MADDE 23. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 24. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

19 . 12 . 1985

Başbakan

T. Özal

Devlet Bak. Başbakanı Yrd.

I. K. Erdem

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Devlet Bakanı

M. T. Titiz

Devlet Bakanı

A. Karaevli

Azadelet Bakanı

M. N. Eldem

Millî Savunma Bakanı

Z. Yavuztürk

İçişleri Bakanı

Y. Akbulut

Dışişleri Bakanı

V. Halefoğlu

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. K. Alptemoçin

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

M. Emiroğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. S. Giray

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

M. Aydın

Ulaştırma Bakanı

V. Atasoy

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Kalemli

Sanayi ve Ticaret Bakanı

H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

S. N. Türel

Kültür ve Turizm Bakanı

M. M. Taşcıoğlu

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 23. — Tasarının 23 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Tasarının 24 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

